

ISSN 1731-1802

CHASOPISMO SAMORZĄDU MIASTA KOWALA

kowalski

Nr 32

www.kowal.eu

Kwiecień 2012 r.

...bo mamy prawo wiedzieć

Wielkanoc

W Wielkosobotni poranek
Wybiegam
Na kanwę łąki zielonej z wyhaftowanym
złocieniem mlecza
Kołyszę
Różem kwiecia krzewu migdałowca
darując wiatrowi płatki
świeżego oddechu
Muskam
Niewinnego welonu bieli gałązek
kwitnącej jabłoni w ogrodzie
dziecinnych kroków
Widzę
Strumyk pełen ryb płynących
jak srebrne źródlane ły
Górkę w lesie i saganków biel
A
Słowika pieśń
i zieleń pól subtelna jeszcze
A
Wieża na kościółku tuż
A
Głos woła i dodaje sił
Biegnę
By móc przesunąć Kamień od Jego Stóp
choć o dobroci krótki cień
A
Jutro będzie czyste
Zmartwychwstanie Jasny Nowy Dzień
I wracam
Tą samą ścieżką barwnych wspomnień
tęczową od słonecznej mgły
I składam
Na obrusie bieli bukiet darów
Koszyczek modlitw
Pełen świętości dżdzu...

Joanna Jasińska
z Kowala

W numerze m. in.:

- o liście do podatników,
- o XX-leciu Samorządu Miasta Kowala,
- o Gali Miejskiej,
- o inwestycji Wiki S.A. w Kowalu,
- o chórze kościelnym sprzed II wojny światowej,
- o kulturalnych planach na tegoroczny sezon letni.

Zapraszamy do lektury

List do podatników Miasta Kowala A.D. 2012

■ Kontynuując zapoczątkowaną w ubiegłym roku praktykę, władze Miasta wystosowały do tych, którzy utrzymują nasze Miasto, a więc do podatników – list, w którym informują o najważniejszych sprawach dotyczących budżetu Kowala. List został dołączony do decyzji o wymiarze podatku. Poniżej treść listu.

Szanowni Państwo Podatnicy Miasta Kowala !

W ubiegłorocznym liście do Państwa informowaliśmy o wielkim kłopotcie, jakim była konieczność zwrotu z budżetu Miasta ponad 700 tys. złotych spółce Energa - tytułem omyłkowo nadpłaconego przez nią podatku od nieruchomości. W Informatorze Kowalskim pisaliśmy, że problem ten udało się rozwiązać zawiązką poprzez załatwienie pod koniec ubiegłego roku dotacji 1 mln zł z rezerwy Ministerstwa Finansów. Ponadto - zgodnie z zapowiedziami - bez tworzenia kosztownej w utrzymaniu spółki miejskiej (prezes, główny księgowy, rada nadzorcza itp.) wdrożyliśmy system odzyskiwania podatku VAT od działalności i inwestycji w gospodarce wodno - ściekowej, dzięki czemu obniżyliśmy koszt budowy nowej oczyszczalni i przebudowy wodociągu miejskiego o 1,4 mln. zł. Jesteśmy jednym z pierwszych samorządów w Polsce, które dokonały takiej reformy, a z naszych doświadczeń korzysta coraz więcej gmin. Nie chcąc przerzucać na Mieszkańców kosztów utworzenia 2 nowych etatów związanych z oczyszczalnią, co było warunkiem otrzymania dotacji unijnej, zlikwidowaliśmy etat kierowcy i zmieniliśmy sposób poboru opłat za wodę i ścieki. Zaoszczędziliśmy także na kosztach oświetlenia miasta: poprzez zakup energii elektrycznej w drodze przetargu. Pomimo wzrostu cen energii i wybudowania nowego oświetlenia, zapłaciliśmy dzięki temu za oświetlenie ulic 40 tys. zł mniej niż w 2010 roku. Ustosunkowując się do napływających do nas sygnałów zatroskanych Mieszkańców informujemy przy okazji, że średni, miesięczny koszt oświetle-

nia nowego parku i pomnika Kazimierza Wielkiego to kwota 250 zł, co nie wydaje się być kosztem przesadnym. Pisząc o tym, czynimy to dlatego, żeby podkreślić, że mamy świadomość tego, że nie wydajemy swoich, ale Państwa pieniędzy. Wielokrotnie informowaliśmy, że pod względem dochodów podatkowych jesteśmy na ostatnim miejscu spośród samorządów miejskich naszego województwa. Nasze własne dochody podatkowe na mieszkańca dają nam 88 miejsce w województwie. Jeśli jednak uwzględnimy subwencję wyrównawczą z Ministerstwa Finansów, spadamy na ostatnie - 144 miejsce w województwie kujawsko - pomorskim z kwotą 1010 zł na jednego mieszkańca. W praktyce kwota ta jest jednak niższa o ok. 65 zł, a to z tego powodu, że Rada Miejska, rozumiejąc trudną sytuację materialną wielu naszych Mieszkańców, a także pamiętając o kryzysie gospodarczym po raz kolejny obniżyła górne, ustanowione przez Ministerstwo Finansów stawki podatkowe, w tym podatek od działalności gospodarczej. Jego wysokość w 2012 roku pozostała niezmienną. Decyzja ta powoduje, że w tym roku do budżetu naszego Miasta wpłynie ponad 230 tys. zł mniej niż by mogło. W wyniku tej decyzji budżet Miasta straci raz jeszcze - poprzez obniżoną subwencję wyrównawczą, do obliczenia której Minister Finansów przyjmuje maksymalne stawki podatkowe.

Planujemy, że do budżetu miejskiego w bieżącym roku z podatku od nieruchomości wpłynąć powinno 843 tys. zł, tj. o 2,5% więcej niż w roku poprzednim. Wzrost podatków nie zrekompensuje więc nawet inflacji, która wyniosła w ubiegłym 4,2%. Pisząc o niskich dochodach własnych naszego budżetu pragniemy poinformować, że w okresie ostatnich kilku lat radykalnie zwiększyły się wpływy z tytułu płaconego przez naszych Mieszkańców podatku dochodowego (PIT) z kwoty 777 tys. zł w 2005 r. do 1.602 tys. zł, co stanowi wzrost o 106% . Tak znaczny wzrost spowodowany jest dużym tempem przyrostu dochodów naszych Mieszkańców. Których? Wie o tym tylko Urząd Skarbowy, który przekazuje do naszego budżetu 38% tego, co płacimy fiskusowi z tytułu podatku PIT. W tym samym okresie wpływy z podatku od nieruchomości wzrosły z 552 tys. zł do 843 tys. zł planowanych w roku bieżącym, a więc o 52%. Jest swoistą ciekawostką, że od wszystkich 897 podatników płacących podatek od

swoich domów i mieszkań w Kowalu do kasy Miasta trafia rocznie 60 tys. zł. Kwota ta wystarcza np. tylko na dodatki mieszkaniowe, z których korzysta obecnie ok. 30 rodzin, otrzymując comiesięczne świadczenia w wysokości od 35 zł do 315 zł. Dla przykładu: średnia wysokość rocznego podatku od domu z ogrodem w Kowalu to kwota 256,24 zł. Oznacza to, że na wypłatę dodatku mieszkaniowego w podobnej wysokości tylko dla jednej rodziny trzeba przeznaczyć podatek zapłacony aż przez 12 innych rodzin. Warto o tym pamiętać, jeśli się mówi o potrzebie zwiększenia wydatków na pomoc społeczną w Kowalu. W 2011 roku z naszego budżetu przeznaczyliśmy na pomoc społeczną dla 360 rodzin ponad 1,8 mln zł. Na tę bardzo dużą kwotę złożyły się głównie dotacje Wojewody, ale także podatki płacone przez Państwa – w wysokości ok. 200 tys. zł.

Pieniądze, jakimi dysponują władze Miasta, oprócz w/w wydatków na pomoc społeczną, muszą też wystarczyć na pokrycie kosztów administracji, przedszkola, biblioteki, wszelkich prac inwestycyjno-remontowych, na oświetlenie ulic i ich zimowe utrzymanie, na konserwację zieleni miejskiej, na sport, kulturę, bezpieczeństwo przeciwpożarowe, ale także na obsługę kredytów, które miasto zaciągnęło na współfinansowane przez Unię Europejską inwestycje miejskie.

Nie jest łatwo w Kowalu władzom Miasta związać finansowy, przysłowiowy „koniec z końcem”. Pisząc o tym, chcemy też przypomnieć, że podatki – które zawsze trudno się płaci - wracają do Mieszkańców w postaci usług świadczonych przez Miasto, jego instytucje i służby komunalne. Bardzo często powiększone są o to, co uda się nam dodatkowo załatwić. Z Miasta korzystamy wszyscy, choć prawdą jest, że tylko podatnicy łożą na jego utrzymanie. Dziękujemy tym wszystkim 70% naszych podatników, którzy pamiętają o terminowej zapłacie daniny na rzecz Miasta. Rozumiejąc trudną sytuację materialną części naszych Mieszkańców przychylamy się zwykle do uzasadnionych próśb o przesunięcie terminu płatności. W niektórych, szczególnie uzasadnionych przypadkach podatek jest umarzany. W ubiegłym roku umorzono tylko 1270 zł. Ponadto – zgodnie uchwałą Rady Miasta z 2004 r. każdy nowy obiekt produkcyjno – usługowy z wyjątkiem handlowych przez okres 3 lat zwolniony jest z podatku od nieruchomości. W związku z powyższym Polo Market – a takie głosy się pojawiają – nigdy z żadnego zwolnienia nie korzystał. Przy tej okazji pragniemy poinformować, że nieprawdą jest, jakoby samorząd Miasta popierał budowę Biedronki w Kowalu. Gdyby tak było, to nie osoby prywatne, ale Miasto zarobiłoby niemałe środki ze sprzedaży którejś z działek miejskich, naszym zdaniem, lepiej nadających się do tego celu. W polskim systemie prawa samorząd nie ma jed-

nak wpływu na podejmowanie tego rodzaju decyzji. Decyduje o tym rynek i zasady wolności działalności gospodarczej. Pozwolenie na budowę Biedronki wydaje nie burmistrz, ale starosta – na mocy wiążących go przepisów. Dziękując za lekturę listu, łączymy wyrazy naszego szacunku.

Przewodniczący Rady Miasta
Marek Giergielewicz

Burmistrz Miasta
Eugeniusz Gołębiewski

Skarbnik Miasta
Karol Bednarek

Kowal, luty 2012 r.

PS.

Niektórzy powątpiewają w sens tego rodzaju korespondencji. Nie ma jednak przymusu żeby ją czytać. Trafiła ona do rąk 1079 płatników podatku od nieruchomości w Kowalu. Z niechęcią do niej podeszli zwłaszcza ci, którzy korzystają z Miasta, ale nie chcą łożyć na jego utrzymanie. Podajmy więc, że do tej pory należnego Miastu podatku za rok 2011, pomimo upomnień i wezwań do zapłaty, nie zapłaciło ok. 100 osób na łączną kwotę ponad 73 tys. zł. Należności te wkrótce trafią do egzekucji komorniczej.

Intencją autorów listu jest przede wszystkim poinformowanie podatników o najważniejszych sprawach naszego Miasta, w tym zwłaszcza o jego finansach. Z naszej strony jest to przejaw szacunku dla tych, którzy łożą na utrzymanie Kowala. Potrzeba tego rodzaju korespondencji wynika także z lektury komentarzy pojawiających się w internecie. Niektóre z nich świadczą albo o złej woli ich autorów, albo o braku podstawowej wiedzy na temat mechanizmów funkcjonowania Miasta, w tym zwłaszcza jego finansów. Mamy prawo korzystać z wolności słowa, ale czy uprawniony jest w internecie pogląd, że „burmistrz ułożył na ulicy Grabkowskiej płyty gnojowe i nie chce ich zdjąć i ułożyć asfaltu”. Zapewniamy, że gdyby w budżecie Miasta było więcej pieniędzy, lepszą nawierzchnię miałyby nie tylko ulica Grabkowska, ale jeszcze kilka innych, które tego także wymagają. Wyborcy obdarzając nas swoim zaufaniem nie dali nam jednak „czarodziejskiej różdżki”, a tylko prawo do podejmowania w ich imieniu decyzji, przede wszystkim o wydawaniu wpłaconych przez nich podatków do kasy Miasta.

Mamy nadzieję, że ta korespondencja, podobnie jak i inne artykuły publikowane także i w tym Informatorze Kowalskim, ułatwią zainteresowanym Mieszkańcom wyrobić sobie właściwą ocenę na temat funkcjonowania samorządu miejskiego.

Ważne spotkanie w sprawie gazyfikacji Kowala

Z inicjatywy Burmistrza 2 lutego br. w Urzędzie Miejskim w Kowalu odbyło się kolejne już spotkanie nt. gazyfikacji Kowala. Oprócz Burmistrza w spotkaniu udział wzięli: Janusz Wieczorek kierownik działu infrastruktury i ochrony WIKI S.A., Michał Ossowski – od 11 stycznia br. dyrektor oddziału Pomorskiej Spółki Gazownictwa w Bydgoszczy wraz ze swym zastępcą ds. inwestycyjnych Piotrem Czerniejewskim oraz Katarzyną Sikorską – kierownik Rejonu Dystrybucji Gazu we Włocławku.

Spotkanie poświęcone było oczywiście uruchomieniu procesu gazyfikacji Kowala. Rozmowy na ten temat na różnych szczeblach Burmistrz prowadzi praktycznie nieustannie. Ich dotychczasowy efekt sprowadza się do tego, że w nowych uwarunkowaniach prawnych Pomorska Spółka Gazownicza (PSG) tylko wtedy przeprowadzi gazyfikację Kowala, jeśli zaistnieją ku temu ekonomiczne przesłanki. W normalnym języku oznacza to, że PSG zainwestuje w Kowalu, jeśli będzie się to jej opłacać. Opłacać zaś będzie się tylko wtedy, jeśli znajdzie się wystarczająca ilość odbiorców chcących kupować gaz ziemny.

Powyższe stwierdzenie stanowi w pewnym sensie podsumowanie efektów rozmów przeprowadzonych w Urzędzie Miasta. Czy kolejne spotkanie w sprawie gazyfikacji Kowala będzie miało oczekiwany przez wielu mieszkańców pozytywny ciąg dalszy, trudno jest jednoznacznie określić.

Warto podkreślić, że Miasto Kowal było pierwszą miejscowością, którą odwiedził nowy Dyrektor Bydgoskiego Oddziału PSG, co pozwala mieć nadzieję, że wielokrotnie składane przez władze Miasta wnioski o gazyfikację Kowala, nie pozostają bez echa.

W tym kontekście ciągle aktualna, ale jeszcze nie-

Pamiątkowe zdjęcie przed regaliaми królewskimi

rozstrzygnięta sprawa budowy zakładu WIKI w Kowalu nabiera szczególnego znaczenia. WIKI, której właściciele przykładają wielką wagę do ekologii, zamierza ogrzewać cały zakład przy pomocy oleju opałowego, a najchętniej gazu ziemnego, który jest o wiele tańszy. Przedstawiciel WIKI wyraził więc wielkie zainteresowanie gazyfikacją Kowala.

Z wypowiedzi przedstawiciela WIKI wynikało też, że zamiar budowy jej nowej fabryki w Kowalu jest ciągle bardzo poważnie brany pod uwagę przez właścicieli. Przy tej okazji poinformujemy, że trwa w tej sprawie wymagane przez prawo tzw. postępowanie środowiskowe, nt. zakresu którego ma się wypowiedzieć Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Bydgoszczy.

Po uzyskaniu pozytywnej decyzji środowiskowej, na której przyspieszeniu zależy nie tylko inwestorowi, ale i władzom miasta, WIKI rozpocznie rozmowy z właścicielami gruntów nt. ich zakupu pod tak potrzebną naszemu miastu inwestycję.

beg

20 lat po rozwodzie Miasta i Gminy Kowal

Czy warto było się dzielić, czy warto jest się łączyć?

Obchody XX-lecia samorządu Miasta to dobra sposobność do refleksji nad tym: czy potrzebny był podział samorządu miasto-gminy Kowal. Dla wielu, zwłaszcza młodych czytelników Informatora decyzja, jaką podjęła ponad 20 lat temu Rada Miasta i Gminy Kowal to odległa historia. Wiele osób o tym nie wie, ale zarówno przed II wojną światową, jak i przez 20 lat po jej zakończeniu obie gminy funkcjonowały oddzielnie. Ich połączenia dokonano w 1973 r. w ramach tzw. „reformy gierkowskiej”. Po reaktywowaniu samorządu terytorialnego w 1990 r., ówczesnym samorządom miasto-gmin dano do wyboru: połączyć się w jeden wspólny organizm, albo też dokonać tzw. rozdziału organów wspólnych. Po przeprowadzonych na terenie miasta i gminy konsultacjach z mieszkańcami 13 września 1990 r. Rada Miasta i Gminy Kowal, składająca się wtedy z 19 radnych, większością 10 głosów, przy 2 wstrzymujących i 7 przeciwnych, opowiedziała się za rozdziałem, w wyniku czego na mocy Rozporządzenia Rady Ministrów powstała gmina miejska z siedzibą w Kowalu i gmina wiejska Kowal, także z siedzibą w naszym mieście. Warto dodać, że ze względu na większą liczbę mieszkańców gminy Kowal w ówczesnej radzie, której skład liczył wtedy 19 osób, gminę wiejską reprezentowało 11 radnych, a miasto Kowal tylko 8. Z lektury dostępnych w Urzędzie Miasta dokumentów związanych ze sprawą podziału wynika, że za rozdziałem – poza Dębniakami – opowiedziały się wszystkie sołectwa, a także większość z mieszkańców Kowala, którzy w konsultacjach tych wzięli udział. Za rozdziałem głosowali zarówno radni z gminy, jak i miasta, ale to reprezentanci gmi-

ny wiejskiej mieli w ówczesnej radzie większość, więc to oni w większej mierze są odpowiedzialni za podjęcie tej decyzji. Z ówczesnych radnych nikt nie sprawuje obecnie funkcji publicznych ani w jednym, ani w drugim samorządzie. Pytany o motywy swojego głosowania za rozdziałem ówczesny członek zarządu M i G i późniejszy przewodniczący Rady Miasta Kowala Andrzej Janicki mówi, że uczynił tak dlatego, bo sprawy miasta przegrywały w radzie zdominowanej przez radnych z terenu gminy. Skala potrzeb gminy Kowal w zakresie infrastruktury była tak duża, że radni z gminy nie chcieli przeznaczać pieniędzy na prace w mieście. Z kroniki prowadzonej przez sekretarza M i G Kowal śp. Kazimierza Nowackiego wynika, że były takie lata w czasach wspólnego funkcjonowania miasto-gminy Kowal, że w mieście – poza omyłkami ulic i ich zimowym utrzymaniem – nie prowadzono żadnych prac inwestycyjno-remontowych. Zdaniem Andrzeja Janickiego w mieście Kowal nie udałooby się przeprowadzić tak wielu inwestycji, jak to się udało uczynić, gdyby nie podział, bo nie byłoby na to zgody ze strony „gminnej” większości w radzie.

Trudno jest dziś przesądzać o tym: czy podział w samorządzie na reprezentację miasta i gminy trwałby do dziś, gdyby w 1991 r. nie nastąpił rozdział. Jego przeciwnicy do tej pory podnoszą, że funkcjonowanie dwóch jednostek powoduje większe koszty administracyjne. Faktycznie, gdyby nie podział byłby tylko: burmistrz, jego zastępca, sekretarz i skarbnik, a więc 4 osoby na kierowniczych stanowiskach, podczas gdy teraz jest ich 6. Ponadto byłoby mniej o dwa kierownicze stanowiska w oświacie i pomocy społecznej. Należy jednak podkreślić, że choć mniej byłoby funkcji kierowniczych, to jednak nie oznacza to, że o tyle mniejsze byłoby zatrudnienie w Urzędzie Miasta i Gminy, a to dlatego, że każda z wymienionych osób, oprócz funkcji kierowniczych, wykonuje przede wszystkim czynności urzędnicze. Niewątpliwie dałoby się jednak wykazać dodatkowe wydatki obu budżetów na utrzymanie administracji na poziomie 200 tys. – 300 tys. zł rocznie. Do finansowych minusów trzeba także doliczyć koszty utrzymania dwóch rad, które w mieście są niższe i wynoszą ok. 30 tys. zł w skali roku. Są także jednak budżetowe plusy podziału. Warto poinformować, że z powodu podziału obniżył się wskaźnik gęstości zaludnienia w gminie Kowal - w mieście jest to 745 osób na 1 km², a w gminie tylko 35 osób i z tego tytułu otrzymuje ona powiększoną subwencję wyrównawczą. W bieżącym roku jest to niebagatelna kwota 580 tys. zł.

Aby zachować obiektywizm należy poinformować, że w przypadku połączenia przez okres 5 lat połączone miasto-gmina Kowal otrzymywałaby natomiast premię w postaci powiększonego o 5% udziału w podatku PIT. Z tytułu PIT w 2011 roku do budżetu Miasta trafiło 1,6 mln zł, a do budżetu Gminy 750 tys. zł.

Mówiąc o skutkach podziału należy też podkreślić, że ograniczone szczupłymi granicami administracyjnymi miasto ma jednak dużo mniejsze możliwości pozyskiwania inwestorów niż gmina, dla której dużą szansą jest zwłaszcza właściwe zagospodarowanie terenów wokół węzła autostradowego, który co prawda nosi nazwę Kowal, ale znajduje się we wsi Dąbrówka. Utrudnieniem dla rozwoju miasta staje się również brak możliwości rozwoju układu komunikacyjnego, czego przykładem jest np. ulica Polna, na której poszerzenia władze gminy nie wyraziły akceptacji, podobnie jak i dla innych ważnych dla rozwoju Kowala inwestycji drogowych, jakie proponowały władze miasta. Nie było też zainteresowania propozycją Miasta, aby oczyszczalnię ścieków wybudować nie w Kowalu przy ulicy Dobiegniewskiej, a na terenie Dębniaków, jak przewidywała koncepcja opracowana w drugiej połowie lat osiemdziesiątych. Gdyby tak się stało, nowa oczyszczalnia aktywizowałaby rozwój budownictwa mieszkaniowego nie tylko na terenie Miasta, ale także Grodzta i Dębniaków.

Niewątpliwą, wymierną korzyścią wynikającą z podziału dla obu samorządów jest możliwość pozyskiwania podwójnej puli środków unijnych. Tak było w okresie 2004-2006 przed wstąpieniem

do Unii Europejskiej. Tak jest w latach 2007-2013 i tak będzie po uchwaleniu nowego budżetu unijnego na lata 2014 – 2020 – jego priorytetem ma być polityka miejska. Warto dodać, że na skutek podziału nie jeden, ale niezależnie od siebie oba samorządy otrzymywały również pomoc samorządu wojewódzkiego, z tzw. Funduszu Wsparcia. Można więc łatwo wykazać, że dzięki istnieniu odrębnych samorządów miasta i gminy Kowal trafiło na nasz teren o wiele milionów złotych więcej na inwestycje, niż gdyby funkcjonowałyby tylko jeden samorząd.

W opinii piszącego ten tekst, mając na uwadze nieuniknione połączenie miasta i gminy w jeden wspólny organizm – co prędzej czy później winno nastąpić – należy najpierw rozwijać współpracę w wielu ważnych dla obu samorządów dziedzinach, jak choćby na polu oświaty, kultury, bezpieczeństwa przeciwpożarowego, sportu, a przede wszystkim w zakresie wspólnych inwestycji drogowych i wodno-kanalizacyjnych, zaczynając od strefy na styku miasta i gminy.

Żeby jednak połączenie kiedykolwiek mogło nastąpić, konieczne jest dążenie do tego celu, nie jednej, ale obu stron. Jeśli nie będzie zrozumienia dla tej idei – tak w mieście, jak i gminie – zamiast koniecznej dla rozwoju współpracy będzie wyniszczający konflikt, w którym miasto reprezentowane przez mniejszą liczbę radnych będzie zawsze przegrywać.

Eugeniusz Gołembiewski

Mniej dla Kowala z budżetu państwa na 2012 rok

Budżet państwa na rok 2012 został uchwalony przez Sejm, podpisany przez Prezydenta i podany do publicznej wiadomości poprzez publikację w piątek 23 marca br. na stronach internetowych Ministerstwa Finansów. Dla naszego Miasta nie przynosi on dobrych informacji. Wszystko wskazuje na to, że otrzymamy z kasy państwa mniej o ok. 256 tys. zł, w stosunku do projektu opracowanego jesienią ubiegłego roku. W związku ze spowolnieniem wzrostu gospodarczego z 4 do 2,5% PKB zmniejszona została prognoza udziału Miasta Kowal w podatku PIT o 68

tys. zł. Największym i najbardziej nieprzyjemnym zaskoczeniem jest zmniejszenie subwencji oświatowej i to aż o 188 tys. zł. Ubyło nam co prawda 21 uczniów, ale Rząd obiecał, że w tegorocznej subwencji będą środki na edukację 6-latków i podwyżki płac dla nauczycieli, zakładaliśmy więc, że subwencja nie może być mniejsza. Maleje jednak drugi rok z rzędu. W bieżącym roku mamy otrzymać 3,76 mln zł, podczas gdy w roku 2011 było to 3,82 mln zł, a w roku 2010 – 3,89 mln zł. Subwencja jest coraz mniejsza, bo ubywa uczniów, o czym Rząd powinien wiedzieć. Chyba

jednak nie wie lub o tym nie pamięta, bo zmniejszając subwencję oświatową nakłada jednocześnie na wszystkie samorządy, w tym i na samorząd Kowala obowiązek znalezienia środków na podwyżki płac dla nauczycieli. Od 1 września 2009 roku do końca bieżącego roku szkolnego ten wzrost wyniósł narastająco 22,5%. Od 1 września 2012 r. samorząd musi dać podwyżkę o kolejne 3,8%. Jakby tego było mało, trzeba będzie jeszcze z budżetu Miasta wyłożyć dodatkowe 52 tys. zł na podwyżkę składki rentowej dla wszystkich pracowników oświaty. Informacja ta nie jest próbą wypominania pracownikom oświaty zbyt wysokich płac. Tylko co zrobić w sytuacji, gdy wydatki na płace rosną, a środki na ich wypłacanie maleją?! Subwencja oświatowa na rok 2012 nie pokryje nawet płac dla nauczycieli i obsługi szkoły, co zdarzyło się po raz pierwszy w działalności samorządu Miasta. Na płace zabraknie kilkanaście tysięcy złotych. Oświata to jednak nie tylko płace, to także koszty związane z ogrzewaniem obiektów oświatowych, zakupem energii elektrycznej, opłatami za wodę, ścieki, śmieci itp., na co potrzeba co najmniej 500 tys. zł rocznie. Gdyby nie poczynione w ostatnich kilku latach oszczędności płacowe, m.in. poprzez zmniejszenie zatrudnienia o 2 etaty nauczycielskie i trzy etaty w administracji i obsłudze szkoły, to deficyt byłby jeszcze większy. Jako burmistrz wiem o tym dobrze, że mówienie i pisanie o oszczędnościach budżetowych na edukację nie podoba się nie tylko pracownikom oświaty, ale także wielu mieszkańcom, którzy zdają się nie rozumieć, że problem spięcia budżetu to nie tylko zmartwienie burmistrza i Rady Miasta, ale całej naszej

lokalnej Wspólnoty. O trudnych sprawach trzeba mówić z wyprzedzeniem, a nie wtedy, kiedy np. zajdzie konieczność wyłączenia z powodu krachu finansów Miasta oświetlenia ulicznego, co już dzieje się w kilkudziesięciu polskich gminach. Nam póki co, w bieżącym roku to jeszcze nie grozi. Aby jednak znaleźć środki na pokrycie deficytu w oświacie trzeba będzie po raz kolejny szukać oszczędności najpierw w samych szkołach i ich obsłudze, co z pewnością jednak nie wystarczy. Nie będzie więc innego wyjścia, jak ograniczyć środki na prace w mieście i na utrzymanie pozostałych instytucji miejskich. Wiem o tym, że nikt nie lubi listonoszy przynoszących złe informacje. Jeśli jednak mimo to piszę o tym, to czynię tak dlatego, aby wszyscy Mieszkańcy byli właściwie i w stosowym czasie poinformowani o tym bardzo ważnym problemie. Pisząc o tym po raz kolejny, chcę dać szansę publicznej wypowiedzi wszystkim tym, którzy być może mają lepsze pomysły, niż tu prezentowane na rozwiązanie narastających problemów z finansowaniem oświaty naszego Miasta.

Z poważaniem
Eugeniusz Gołembiewski
Burmistrz Kowala

PS.

Jak informuje mnie administracja szkolna to nie koniec złych informacji na temat finansów oświaty. Już dziś wiadomo, że w przyszłym roku budżetowym także możemy się liczyć ze zmniejszeniem subwencji oświatowej. Nie dostaniemy bowiem 138 tys. zł na edukację specjalną, na co nie mamy żadnego wpływu.

**Minister
Rostowski
dołożył
200 tys. złotych**

W ostatnim Informatorze podaliśmy, że oprócz otrzymanej z Ministerstwa Finansów dotacji 813 tys. zł, burmistrz czyni starania o powiększenie tej kwoty. Starania te przyniosły pożądany efekt w postaci zwiększenia dla Kowala dotacji o kolejne 200 tys. zł. Ta druga kwota zostanie w całości przeznaczona na remont nawierzchni kilku ulic miejskich.

pt

Dochody własne budżetu

Miasta Kowala

na tle innych gmin powiatu włocławskiego

Budżet każdego samorządu gminnego zawiera następujące, podstawowe źródła dochodów: dotacje na tzw. zadania zlecone, subwencję oświatową, własne dochody podatkowe, w tym przede wszystkim podatek od nieruchomości i udziały w podatku PIT oraz subwencje: wyrównawczą i równoważącą z Ministerstwa Finansów, którą otrzymują gminy o niskich dochodach, a tych jest w Polsce zdecydowana większość. Wielokrotnie informowaliśmy, że pod względem dochodów własnych Miasto Kowal znajduje się na ostatnim miejscu spośród wszystkich samorządów miejskich woj. kujawsko-pomorskiego. Na łamach Informatora nie porównywaliśmy się dotychczas pod tym względem z pozostałymi samorządami gminnymi naszego regionu. Z porównania naszych dochodów własnych z pozostałymi samorządami szczebla podstawowego naszego województwa, a jest ich łącznie z nami 144, wynika, że w roku 2011 byliśmy na 88 miejscu (tzw. wskaźnik G – 736 zł na mieszkańca), podczas gdy Gmina Kowal ze wskaźnikiem

W środku burmistrz po wręczeniu ministrowi Boniemu postulatów

G wynoszącym 530 zł znajdowała się na 135 miejscu. Natomiast w roku bieżącym – na podstawie danych z wykonanych dochodów budżetowych – zostaliśmy sklasyfikowani wyżej, bo na 72 miejscu, a Gmina Kowal spadła o 3 pozycje i zajmuje 138 miejsce w woj. kujawsko-pomorskim.

Ciekawe jest porównanie naszych dochodów własnych z gminami powiatu włocławskiego. Najbogatsza w powiecie jest Gmina Lubanie ze wskaźnikiem G – 1454 zł na mieszkańca. Dalsze miejsca zajmują w kolejności: M i G Brześć Kuj. – 1014 zł, Gmina Włocławek – 975 zł, Gmina Fabianki – 941 zł, Miasto Kowal – 742 zł (5 miejsce), M i G Chodecz – 731 zł, M i G Lubień Kuj. – 648 zł, Gmina Chocień – 604 zł, M i G Lubraniec – 567 zł, Gmina Baruchowo – 532 zł, M i G Izbica Kuj. – 529 zł, Gmina Kowal – 479 zł i Gmina Boniewo – 452 zł. Te dane, choć ogólnie dostępne na stronach Ministerstwa Finansów, nie pokazują jednak całej prawdy o sytuacji finansowej w/w samorządów gminnych. Jeśli bowiem uwzględnimy nie tylko dochody własne, ale także subwencje z Ministerstwa Finansów, w tym subwencje: wyrównawczą i równoważącą, wówczas faktyczny poziom dochodów ulega daleko idącym zmianom. Na pierwszym miejscu pozostaje Gmina Lubanie – 1547 zł, a za nią w kolejności: Gmina Włocławek – 1226 zł, Gmina Baruchowo – 1178 zł, M i G Brześć Kuj. – 1157 zł, Gmina Kowal – 1149 zł, Gmina Boniewo – 1144 zł, M i G Chodecz – 1142 zł, M i G Izbica Kuj. – 1141 zł, M i G Lubień Kuj. – 1140 zł, M i G Lubraniec – 1098 zł, Gmina Chocień – 1090 zł, Gmina Fabianki – 1062 zł i Miasto Kowal na ostatniej trzynastej pozycji z kwotą 1025 zł na mieszkańca (ostatnie 144 miejsce zajmujemy także w woj. kujawsko-pomorskim). Dlaczego tak się dzieje: otóż Ministerstwo Finansów szczególnie mocno wspiera finansowo nie miasta, zwłaszcza te małe, ale w szczególności gminy wiejskie. Jeśli bowiem nasze Miasto otrzymuje tylko 0,987 mln zł z tytułu subwencji wyrównawczej i równoważającej to pozostałe gminy w naszym powiecie otrzymują odpowiednio: Lubraniec – 5,227 mln zł, Izbica Kuj. – 4,855 mln zł, Chocień – 3,818 mln zł, Lubień Kuj. – 3,601 mln zł, Gmina Kowal – 2,665 mln zł, Chodecz – 2,544 mln zł, Boniewo – 2,417 mln zł, Baruchowo – 2,337 mln zł, Brześć Kuj. – 1,622 mln zł, Gmina Włocławek – 1,558 mln zł, Fabianki – 1,120 mln zł i najbogatsze Lubanie – najbogatsze, bo posiadające bardzo duże dochody z instalacji gazowych w Gąbinie – tylko 0,426 mln zł – z tytułu niskiego wskaźnika gęstości zaludnienia. Z zestawienia tego wynika, że system ten z całą pewnością jest niesprawiedliwy dla

małych miast. Podobny do naszego, bardzo niski poziom dochodów na mieszkańca ma nie tylko Miasto Kowal, ale także Lipno, Aleksandrów Kuj., Rypin i praktycznie wszystkie małe miasta.

Chcąc dokonać oceny tego problemu w skali ogólnopolskiej burmistrz zlecił służbom finansowym Urzędu Miasta, na czele ze skarbnikiem Karolem Bednarkiem, dokonania zestawienia faktycznych dochodów wszystkich 2479 samorządów, uwzględniającego nie tylko własne dochody podatkowe, ale także pomoc z Ministerstwa Finansów w postaci subwencji: wyrównawczej i równoważającej. Z pomocy Ministerstwa Finansów nie korzysta tylko 171 samorządów w Polsce. Do tej pory nikt tego przed nami nie analizował, z Ministerstwem Finansów włącznie. Stąd też opracowane w Kowalu materiały wzbudziły zainteresowanie wielu samorządowców w całej Polsce. W tym stanie rzeczy inicjatywa burmistrza Eugeniusza Gołembiewskiego zorganizowania w Kowalu ogólnopolskiej konferencji na temat sytuacji małych miast w Polsce pod patronatem Prezydenta RP – spotkała się z poparciem dwóch ogólnopolskich organizacji samorządowych reprezentujących miasta: Związku Miast Polskich i Unii Miasteczek Polskich. Wszystko wskazuje na to, że konferencja pod roboczym tytułem „Oblicza polskich miast” odbędzie się w Kowalu w dniach 16-17 maja br. Celem konferencji jest przede wszystkim analiza przyczyn problemów finansowych polskich miast, zwłaszcza tych małych – ukierunkowana na zmianę przepisów prawa, w szczególności ustawy o dochodach samorządów. W dobie lansowania polityki metropolizacji, która sprowadza się do tego, że w myśl jej zasad lokomotywami rozwoju naszego kraju mają być duże miasta, ważny jest także temat policentrycznego rozwoju Polski. Koncepcja policentryzmu w strategii rozwojowej naszego państwa, oprócz roli dużych miast, wyznacza także ważną rolę dla mniejszych ośrodków miejskich. W sprawie konferencji burmistrz odbył robocze spotkania z Ministrem Administracji i Cyfryzacji Michałem Bonim oraz Sekretarzem Stanu w Kancelarii Prezydenta ministrem Olgierdem Dziekońskim. Uprzedzając ewentualne pytania informujemy, że Miasto Kowal poniesie znikome koszty organizacji konferencji, bowiem będzie ona sfinansowana ze środków ZMP i UMP oraz przez samych burmistrzów biorących w niej udział.

beg

Wika chce inwestować w Kowalu!

Do Burmistrza Kowala pod koniec lutego br. wpłynęło kolejne pismo Wiki S.A. w sprawie zamiaru budowy w Kowalu jej zakładu produkcyjnego. Ze względu na duże zainteresowanie tą sprawą wszystkich Mieszkańców publikujemy poniżej w całości treść listu.

**Pan
Eugeniusz Gołembiewski
Burmistrz Miasta Kowal**

Nawiązując do naszego wcześniejszego listu intencyjnego oraz toczących się w Urzędzie Miasta Kowal postępowań administracyjnych w sprawach wydania decyzji lokalizacyjnej oraz środowiskowej na budowę zakładu produkcyjnego WIKI Polska w Kowalu, pragnę potwierdzić nasze zainteresowanie Kowalem, jako potencjalnym miejscem planowanej przez nas inwestycji.

Na ostateczną decyzję o miejscu naszej inwestycji, oprócz Kowala rozważamy jeszcze kilka innych opcji, podstawowy wpływ będą miały efekty rozmów z właścicielami interesujących nas działek. Dwie działki o nr 1346 i 1347 o łącznej powierzchni 0,54 ha stanowią obecnie własność Miasta Kowal. Jak nas wcześniej pan Burmistrz poinformował, samorząd Kowala nabył te działki z myślą o ułatwieniu inwestycji WIKI Polska.

Chcielibyśmy stać się właścicielami tych działek, jednak dopiero po wcześniejszym nabyciu gruntów od osób prywatnych. Obawiając się jednak, możliwych działań spekulacyjnych, które mogą pojawić się w przypadku przetargu organizowanego w trybie licytacji, proszę o informację, czy władze Kowala byłyby gotowe sprzedać te działki w innej formie.

Dziękując Panu za osobiste zaangażowanie w sprawę inwestycji WIKI Polska w Kowalu, łączę wyrazy szacunku.

*Prokurent Dyrektor ds. Finansów i Administracji
Andrzej Ossowski*

Na lutowej sesji Rada Miasta jednomyślnie przyjęła stanowiska o odstąpieniu od przetargu w trybie licytacji działek o pow. 0,54 ha, którymi interesuje się Wika, a które samorząd nabył pod koniec ub. r. W sprawie inwestycji Wiki S.A. w Kowalu burmistrz odbył 16 marca br. trwającą aż półtorej godziny rozmowę z prezesem zarządu Wika Polska S.A. Peterem Kollem.

Prezesa Wiki interesowały przed wszystkim uła-

twienia, na jakie Wika może liczyć ze strony władz Miasta. Pytania dotyczyły infrastruktury Kowala, w tym warunków dostępu do wodociągu miejskiego, kanalizacji i oczyszczalni ścieków, a także ulg podatkowych w podatku od nieruchomości. W odpowiedzi burmistrz poinformował o wielkim zainteresowaniu władz Miasta inwestycją Wiki i zadeklarował daleko idącą pomoc samorządu w każdym zakresie, w tym także trzyletnie ulgi podatkowe, na które – zgodnie z obowiązującą uchwałą Rady Miasta w Kowalu – może liczyć w Kowalu nie tylko Wika, ale każdy inwestor – z wyjątkiem inwestycji przeznaczonych pod handel.

Na zakończenie rozmowy prezes Peter Koll poinformował Burmistrza, że o całej tej sprawie na pewno można powiedzieć, że:

- Wika chce wybudować nowy duży zakład produkcyjny w Polsce,
- spośród kilku potencjalnych lokalizacji tej inwestycji Kowal jest na pierwszym miejscu,
- ostateczna decyzja o lokalizacji inwestycji Wiki w Kowalu będzie podjęta po podpisaniu notarialnych umów w sprawie warunków nabycia gruntów od prywatnych właścicieli. Dotychczasowy przebieg negocjacji pozwala mieć nadzieję na pozytywny finał,
- bardzo ważnym warunkiem jest także uzyskanie pozytywnej decyzji środowiskowej.

Pomimo tego, że działalność produkcyjna Wiki nie stanowi zagrożenia dla środowiska, ale zgodnie z polskim prawem, każda inwestycja której wielkość przekracza obszar 1 ha, a w tym przypadku jest to powierzchnia 10 razy większa, wymaga odbycia procedury środowiskowej, której częścią jest tzw. raport, do którego będą mogli się ustosunkować wszyscy mieszkańcy. Ze względu na wielkość inwestycji do jej wydania potrzebne są różnego rodzaju uzgodnienia, m.in. z Regionalną Dyрекcją Ochrony Środowiska w Bydgoszczy, z którą Burmistrz pozostaje w osobistym kontakcie. Postępowanie w tej sprawie – w zależności od jego zakresu – trwać może 3 miesiące lub nawet rok, na co Urząd Miasta w Kowalu nie ma żadnego wpływu. Nie wykluczone, że na prośbę burmistrza w najbliższym czasie Wika spotka się z Radą Miasta oraz wszystkimi zainteresowanymi mieszkańcami, po to by poinformować o zamiarach swojej inwestycji w Kowalu.

Dla jasności sprawy trzeba poinformować, że ostateczną decyzję w sprawie inwestycji Wiki w Polsce podejmie nie zarząd Wika Polska S.A., ale zarząd „macierzystej” Wiki mający swoją siedzibę w Niemczech.

Sumując: trzeba podkreślić, że jest duża nadzieja na tak ważną dla Mieszkańców naszego Miasta inwestycję. Nadzieja jednak to jeszcze nie pewność. Burmistrz zapewnia, że on osobiście wraz z całą Radą Miasta czynią wszystko, żeby ta nadzieja stała się rzeczywistością.

beg

GALA A.D. 2011

W czwartek 28 grudnia br. w remizie Miejskiej Ochotniczej Straży Pożarnej w Kowalu, wyposażonej od niedawna w klimatyzację, odbyła się uroczysta Gala Miejska. Klimatyzacja była potrzebna, bowiem z zaproszenia na galę skorzystała rekordowa liczba, blisko 300 gości, w tym Wicewojewoda Kujawsko-Pomorski Zbigniew Ostrowski, członek Zarządu Województwa Kujawsko-Pomorskiego Sławomir Kopyść, Honorowi

i Zasłużeni Obywatele Miasta, kowalscy społecznicy oraz Radni obecnej i poprzednich kadencji.

Tematem przewodnim gali było przypadające w 2011 roku XX-lecie działalności Samorządu Miasta Kowala. Otwarcia gali dokonał przewodniczący Rady Miasta Marek Giergielewicz, a po nim okolicznościowe wystąpienie – ilustrowane bardzo interesującą prezentacją zdjęć Kowala z ostatnich 20 lat – wygłosił

Od lewej: byli przewodniczący Rady Miasta – Zbigniew Wędołowski i Andrzej Lewandowski, Eugeniusz Gołembiewski, małżonka b. przewodniczącego Rady Miasta – Halina Pięrkowska oraz obecny przewodniczący Marek Giergielewicz.

Gratulacje burmistrzowi z racji odznaczenia złożył m.in. Tadeusz Biniewicz, rzeźbiarz pomnika Kazimierza Wielkiego

Na Galę przyszło bardzo dużo mieszkańców, sympatyków i przyjaciół Miasta

burmistrz Eugeniusz Gołembiewski (całość wystąpienia można przeczytać poniżej).

Dla Burmistrza, obchodzącego jubileusz XX-lecia sprawowania funkcji gospodarza Miasta, był to wyjątkowy dzień, także i z tej racji, że Postanowieniem Nr 284/2011 Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej Bronisława Komorowskiego: „za wybitne zasługi w działalności na rzecz społeczności lokalnej, za osiągnięcia w pracy samorządowej” został odznaczony Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski. Dekoracji dokonał Wicewojewoda Kujawsko-Pomorski Zbigniew Ostrowski, który w swoim wystąpieniu gratulował dorobku minionych lat całemu Samorządowi Kowala, a w szczególności Burmistrzowi, który jest znany i ceniony w całym województwie. Słowa gratulacji w imieniu swoim i Marszałka Piotra Całbeckiego przekazał też członek Zarządu Województwa Kujawsko-Pomorskiego Sławomir Kopyść, który przypominał, że w roku 2010 burmistrz Eugeniusz Gołembiewski za wybitne zasługi w pracy samorządowej, jako pierwszy i jak dotąd jedyny szef samorządu w województwie został uhonorowany w roku 2010 Nagrodą Marszałka.

Burmistrz serdecznie podziękował za odznaczenie i gratulacje, powiedział, że on ze swej strony jest szczerze wdzięczny wszystkim Mieszkańcom i Radnym Rady Miasta minionych pięciu kadencji, dzięki zgodnej współpracy których, możliwe były osiągnięcia Miasta w minionych XX-leciu. Wyraził nadzieję, że także Rada obecnej VI kadencji dobrze zapisze się w historii Kowala. Słowa wdzięczności i szacunku Burmistrz skierował do wszystkich radnych z którymi współpracował, w tym zwłaszcza przewodniczących rady: Bolesława Kulpy, Andrzeja Janickiego, Zbigniewa Wędołowskiego, Andrzeja Lewandowskiego, Marka Pińkowskiego i Marka Giergielewicza. Wszyscy przewodniczący (poza nieobecnymi z powodów zdrowotnych lub wyjazdów zagranicę) otrzymali piękne dyplomy i zestaw okolicznościowych pamiątek, które wręczono także wszystkim radnym, Zasłużonym i Honorowym Obywatelom Kowala, szefom organizacji społecznych oraz ks. prob. Piotrowi Głowackiemu, a także wieloletniej skarbnicze Miasta p. Wiesławie Skowrońskiej.

Galę uświetnił koncert świąteczno-noworoczny w wykonaniu artystów scen krakowskich: Franciszka Makucha, solistki Teatru Wielkiego w Warszawie oraz opery i operetki w Krakowie Marty Abako, którym akompaniował Paweł Bieńkowski.

Artyści śpiewali, także z udziałem publiczności, koledy oraz najbardziej znane arie operetkowe, a także popularne i ciągle lubiane stare polskie piosenki. Całość okraszał dowcipami i zabawnymi monologami niezawodny Franciszek Makuch. Galę prowadziła kierownik Inspektoratu Edukacji i Sportu Urzędu Miasta Ilona Majewska.

Tekst wystąpienia Burmistrza:

Szanowni Państwo, Mieszkańcy i Przyjaciele Królewskiego Miasta Kowala!

20 lat temu w połowie 1991 r. – po rozdzieleniu miasta i gminy- rozpoczął swoją działalność samorząd miasta Kowala.

Początki były trudne - poza bankiem spółdzielczym, nie funkcjonowały już wtedy praktycznie wszystkie kowalskie zakłady pracy powstałe w czasach PRL, efektem czego było duże bezrobocie i pustki w kasie miejskiej.

Stan infrastruktury był bardzo zły: miasto nie miało kanalizacji sanitarnej i oczyszczalni ścieków, wodociąg ulegał bardzo częstym awariom, prawie wszystkie ulice - poza centrum i drogami przelotowymi - miały nawierzchnię gruntową, opłakany był stan chodników. Poza blokami- nie było sanitariatów we wszystkich pozostałych komunalnych budynkach mieszkaniowych. Stadion i park miejski wymagały pilnych remontów, podobnie, jak pozostałe obiekty użyteczności publicznej- na czele ze szkołą przy ul. Piwnej, w oknach której brakowało 273 szyb. W mroźne zimy temperatura w klasach spadała do 8 st. C.

Początek działalności samorządu to z jednej strony konieczne oszczędności budżetowe, z drugiej zaś roboty publiczne, jako sposób na łagodzenie problemu bezrobocia i stopniową poprawę infrastruktury miejskiej. Pierwszym działaniem samorządu była telefonizacja Kowala z pieniędzy powierzonych nam przez mieszkańców, a wykonana siłami bezrobotnych.

Potem była wymiana wszystkich lamp ulicznych z rtęciowych na sodowe, dzięki czemu było jaśniej i taniej.

Następne działania to uruchomienie magistralnej kanalizacji sanitarnej i jej dalsza sukcesywna budowa w całym mieście, wraz z pierwszą oczyszczalnią ścieków i tą oddaną niedawno do użytku.

Wraz z budową kanalizacji sanitarnej, tzw. sposobem gospodarczym, budowane były od postaw betonowe albo asfaltowe nawierzchnie bardzo wielu ulic.

Potem przyszła pora na kilkietapową modernizację stadionu miejskiego i wszystkich obiektów oświatowych przy ul. Piwnej, w których - poza ścianami - wymieniono praktycznie wszystko! Do obiektów tych dobudowano też przedszkole, a nieco później zespół boisk „Orlik 2012”.

Kompleksowej modernizacji poddano wszystkie obiekty użyteczności publicznej, wraz z biblioteką, posterunkiem policji, dworcem autobusowym, budynkiem Urzędu Miasta i obiektami OSP.

Wiele wysiłku i pieniędzy włożono także w rozbudowę i modernizację wodociągu miejskiego, w tym w stację uzdatniania wody.

Zadbaliśmy też o estetykę i zielen naszego miasta. Chlubimy się ogródkami wzdłuż naszych ulic, starym

parkiem Leona Stankiewicza i tym nowym, w którym stoi pomnik Kazimierza Wielkiego, wzniesiony w całości bez udziału środków budżetu miasta (ukłony dla p. Tadeusza Biniewicza).

Chlubą Kowala jest też nowe targowisko i ulice - ich liczba zwiększyła się z 31 do 48, a ich długość z 19 do 30 km - nie licząc obwodnicy. Spośród 30 km ulic miejskich, 26 km ma twardą nawierzchnię. Dziś tylko 36 kowalan, a więc tylko 1% mieszkańców, nie ma koło swojego domu asfaltowej, bądź betonowej drogi. W mieście nie ma nawet 1 m² starego chodnika. Większość tych chodników zbudowaliśmy w ramach robót publicznych.

Osiągnięcia minionego 20- lecia dotyczą też sfery kulturalnej: z pomocą samorządu wydanych zostało blisko 30 książek twórców z Kowala, a także kilka książek o historii naszego miasta. Wspieraliśmy amatorską działalność artystyczną naszej orkiestry dętej, kapeli spod Kowala, czy zespołu Melodia.

Z budżetu Kowala wspomagaliśmy też działalność naszej niezawodnej OSP, Klubu Sportowego Lumac-Kujawiak, Hodowców Gołębi Pocztowych, ale także Kółka Rolniczego, KGW, Związku Emerytów i Kombatantów oraz Towarzystwa Miłośników Kowala.

Chciałoby się więcej, ale nasz budżet zawsze był bardzo szczupły. Pod względem dochodów własnych na jednego mieszkańca, pomimo uzupełniania ich tzw. subwencją wyrównawczą z Ministerstwa Finansów, zajmujemy ostatnie - 144 miejsce spośród wszystkich samorządów woj. kuj.- pomorskiego. Czy wyglądamy na takich ostatnich?!

Bardzo mały budżet nigdy nie był wykorzystywany przez władze miejskie, jako usprawiedliwienie niemości. Przeciwnie, czynił nie tylko koniecznym szczególnie oszczędne wydatkowanie pieniędzy miejskich podatników, ale także skłaniał do podejmowania prób rozwiązywania problemów Kowala środkami zewnętrznymi. W ten sposób - bez wykładania nawet przysłowiowej złotówki z naszego budżetu - powstał dom pomocy społecznej, obwodnica drogi Nr1, wraz z remontem starej „jedynki”, czy podstacja pogotowia ratunkowego. Podobnych przykładów można podać jeszcze więcej.

Dając swoje przyzwolenie i wsparcie dla naszych przedsiębiorczych mieszkańców, bez angażowania środków budżetu, przyczyniliśmy się do powstania obecnego modelowego kształtu służby zdrowia.

Mieszkańcy to największe dobro naszego Miasta. Pod względem procentowego przyrostu mieszkańców - Kowal jest na pierwszym miejscu w województwie. 25% mieszkańców to kowalanie z wyboru, którzy wybrali nasze Miasto, jako swoje miejsce na ziemi. Jest to szczególnie ważne w warunkach dramatycznego niżu demograficznego.

Cieszy bardzo, że nowi mieszkańcy - choć nie tylko oni - budują w Kowalu swoje domy. Na łączną ilość 847

budynków mieszkalnych w naszym mieście, 322 zbudowanych zostało w ostatnich 20 latach.

Szanowni Państwo, oznacza to, że w ciągu ostatniego 20 - lecia substancja materialna naszego Miasta - liczącego ponad 800 lat istnienia, powiększyła się o ponad 1/3, biorąc pod uwagę najważniejsze tego wyznaczniki: domy i ulice.

Ostatnie 20 lat to nie tylko sukcesy. Największe zagrożenia dla przyszłości Kowala: to kryzys demograficzny, czyniący m.in. coraz trudniejszym finansowanie oświaty, to także groźba kryzysu finansów naszego państwa, przerzucającego coraz to nowe zadania na samorządy bez przekazywania wystarczających środków. To także bezrobocie, zwłaszcza wśród ludzi młodych, a od niedawna dotykający także i nasze Miasto klimat agresji politycznej, gdzie miejsce argumentów w debacie publicznej zajmują insynuacje, co psuje rzecz bezcenną - dobrą reputację Kowala i społeczny klimat.

Kłopoty i trudności są jednak nie po to, aby się nim poddawać, ale by je przewyciężyć. Zapewniam, że mam w sobie wiele sił, pomysłów i energii, ale także wiele ważnych kontaktów i znajomości, aby dalej skutecznie pracować dla naszego miasta, będąc jednocześnie otwartym na Państwa sugestie, ale także i krytykę. Ona także jest potrzebna o ile służy rozwiązywaniu problemów, a nie personalnym atakom. Mówię naszego Miasta, bo ono nie jest, ani burmistrza, ani radnych, ale wszystkich jego Mieszkańców, w szczególności zaś podatników łożących na jego utrzymanie, wszystkich naszych przedsiębiorców tworzących miejsca pracy, ale także i tych kowalan, którzy swoją troską o wygląd własnego domu i przydomowego ogródka budują lepszy, piękniejszy Kowal.

Dziękuję Mieszkańcom za udzielany mi przez te wszystkie lata mandat zaufania. Kłaniam się i dziękuję za współpracę ks. Proboszczowi i jego poprzednikowi, wszystkim kowalskim społecznikom, na czele z Honorowymi i Zasłużonymi obywatelami naszego Miasta, radnym Rady Miejskiej wszystkich kadencji, ich przewodniczącym: Bolesławowi Kulpie, Andrzejowi Janickiemu, Zbigniewowi Wędołowskiemu, Andrzejowi Lewandowskiemu, Markowi Pieńkowskiemu i Markowi Giergielewiczowi. Słowa wdzięczności kieruję też do wszystkich pracowników samorządowych: do tych przebywających już na emeryturach i do tych, którzy godnie ich zastępują, bez względu na to czy są urzędnikami, nauczycielami, czy pracują w tak ważnych dla funkcjonowania miasta służbach komunalnych.

Cóż mógłby Burmistrz bez Waszej codziennej odpowiedzialnej pracy?! Miasto to dzieło zbiorowe, to obowiązek nas wszystkich, to nasz wspólny dom. Zgodnym wysiłkiem uczynimy wszystko, aby nasze życie w nim stawało się coraz lepsze. Kochajmy nasze Miasto, dlatego bo jest nasze i jest tego warte!

pt

Będą nowe inwestycje miejskie

Pomimo problemów finansowych, o których piszemy w kilku miejscach tego numeru, w rozpoczynającym się sezonie letnim na terenie Miasta będą przeprowadzone ważne prace inwestycyjno-remontowe. Z udziałem środków unijnych, za ustaloną w przetargu kwotę 288 tys. zł, w bezpośrednim sąsiedztwie zespołu boisk Orlik 2012 wykonana zostanie 60 metrowa bieżnia poliuretanowa

Ulica Jagielly po rozbudowie kanalizacji sanitarnej. W kwietniu nastąpi jej remont.

wraz z innymi obiektami lekkoatletycznymi i montażem urządzeń do uprawiania gimnastyki na świeżym powietrzu. W ramach tego zadania wykonane zostanie również nowe ogrodzenie stadionu od strony ogródków działkowych i prywatnych działek przylegających od strony południowej. Ze środków unijnych zakupione zostaną także urządzenia, które posłużą do rozbudowy placu zabaw na potrzeby dzieci z przedszkola i szkoły podstawowej.

Za kwotę 197 tys. zł wykonany zostanie remont nawierzchni ulic: Jagielly, Szkolnej, Kilińskiego, Zamkowej i części ulicy Kopernika. O ile pozwolą na to środki, zakres tych prac może zostać nieco powiększony. Prace te zostaną sfinansowane z dotacji uzyskanej staraniem władz Miasta pod koniec ubiegłego roku z Ministerstwa Finansów. W oparciu o środki własne chcemy także wykonać betonową podbudowę ulicy Chrobrego i części ulicy Piastowskiej.

Planujemy także budowę chodnika w ulicy Zielonej oraz parkingu przy bloku WSM od strony ulicy Kościuszki, a przede wszystkim zamierzamy w ramach robót publicznych zmodernizować nawierzchnię części ulicy Piłsudskiego poprzez wykonanie podbudowy i zamianę płyt betonowych na kostkę brukową. Zgodnie z obietnicą daną rolnikom, zdemonstrowane płyty zostaną przeznaczone na utwardzenie części ulicy Leśnej (tzw. Węglówki). Ponadto planujemy budowę sposobem gospodarczym kilku odcinków wodociągu oraz kanalizacji deszczowej.

beg

Bank otwarty do godziny 17-tej!

W odpowiedzi na prośby licznych Mieszkańców Kowalewa o wydłużenie godzin funkcjonowania naszego banku, które na ostatnim walnym zebraniu Banku Spółdzielczego przekazał burmistrz Eugeniusz Gołembiewski, spółdzielcy podjęli uchwałę zobowiązującą zarząd do pozytywnego załatwienia tego wniosku.

Przypomnijmy, że wniosek dotyczył wtedy wydłużenia pracy banku przynajmniej raz w tygodniu - we wtorek. Chcąc sprostać oczekiwaniom klientów prezes Halina Radziejewska podjęła cały szereg działań, które z uwagi na procedury bankowe są dość skomplikowane, rezultatem których jest wydłużenie pracy banku nie tylko we wtorek, ale we wszystkie robocze dni tygodnia, tj. od poniedziałku do piątku. Za naszym pośrednictwem Pani prezes informuje swoich klientów, że od 1 marca br. bank jest czynny codziennie od 7.30 do 17-tej, przy czym sprawy związane z podpisywaniem umów, w tym kredytowych będą załatwiane w godzinach od 7.30 do 15.30. Od 15.30 do 17-tej bank realizować będzie wpłaty i wypłaty.

beg

Biedronka w budowie

W marcu br. ruszyły prace przy budowie supermarketu Biedronka. Inwestorem nie jest Miasto, jak niektórzy twierdzą, ale spółka Rawis z Włocławka. Biedronka budowana jest na działce przy ulicy Kołłątaja, zakupionej przez inwestora od pp. Baranowskich. Lokalizacja marketu wydaje się być bardzo niefortunna, przede wszystkim z tego powodu, że na działce jest bardzo mało miejsc parkingowych, a wjazd do marketu odbywać się będzie od strony bardzo ruchliwej ulicy. Osoby które mają nadzieję na pracę w Biedronce informujemy, że Urząd Miasta nie prowadzi jakich-

kolwiek zapisów w tej sprawie. Można to uczynić tylko poprzez stronę internetową Biedronki. Pisząc o tej inwestycji nie sposób nie zauważyć, że budowa Biedronki to cios dla właścicieli prywatnych sklepów. To właśnie z tego powodu władze Miasta opóźniały jej budowę od kilku lat przede wszystkim poprzez odmowę sprzedaży gruntu miejskiego. Polskie prawo nie daje jednak samorządowi możliwości skutecznego zablokowania tego typu inwestycji. Nie lekceważąc praw klientów do wyboru miejsca dokonywania zakupów, nie sposób jednak nie zauważyć strat społeczno-gospodarczych nie tylko dla wielu kowalskich rodzin, które do tej pory utrzymywały się z handlu, ale także – w dłuższej perspektywie – dla całego Miasta, dla którego rozwoju supermarketowy handel wnosi więcej strat niż korzyści przede wszystkim poprzez to, że do tej pory zyski handlu pozostawały w Kowalu, teraz natomiast trafiają do portugalskich udziałowców Biedronki.

pt

W sprawie opieki nad zwierzętami

Od 1 stycznia 2012 r. wszystkie gminy w Polsce mają obowiązek wprowadzić program opieki nad zwierzętami. Program taki obejmuje nie tylko zapewnienie zwierzętom miejsca w schronisku, ale także zapewnienie opieki wolno żyjącym kotom, odławianie zwierząt bezdomnych, obowiązkową sterylizację zwierząt w schroniskach, poszukiwanie właścicieli dla bezdomnych zwierząt, usypianie ślepych miotów, wskazanie gospodarstwa rolnego, które zapewni opiekę zwierzętom gospodarskim oraz zapewnienie całodobowej opieki weterynaryjnej zwierzętom, które ucierpiały w wypadkach drogowych.

Nowa ustawa to nowe obowiązki dla właścicieli zwierząt, np. pies nie będzie mógł przebywać na łańcuchu dłużej niż 12 godzin na dobę. Łańcuch musi mieć co najmniej trzy metry długości. Wielu właścicieli psów będzie więc musiało budować kojce, czy grodzić działki. Zabroniona będzie sprzedaż zwierząt domowych na targowiskach, a ich rozmnażanie będzie możliwe tylko w zalegalizowanych hodowlach. Myśliwi nie będą mieli prawa strzelać do zwierząt, będą natomiast mieli obowiązek zgłosić takie zwierzę schronisku, straży gminnej lub policji. Wzrastają też kary za znęcanie się nad zwierzętami, za co można trafić do więzienia nawet na 3 lata lub zapłacić karę aż do 100 tys. zł. Warto w tym miejscu

przypomnieć, że znęcaniem się nad zwierzętami jest nie tylko np. wyrzucenie psa z jadącego samochodu, ale także świadome porzucenie zwierzęcia na przysłowiową „pastwę losu”. Ustawa nakłada również nowe kosztowne zadania na samorządy gminne, w tym obowiązek zapewnienia środków na dokarmianie i opiekę nie tylko nad wolno żyjącymi psami, ale i kotami. Samorząd musi także mieć podpisaną umowę ze schroniskiem oraz całodobowym gabinetem weterynaryjnym.

Zabronione będzie wypuszczanie zwierząt po odłowieniu bez oznakowania pozwalającego zidentyfikować właściciela.

Zgodnie z wytycznymi ustawodawcy Miasto Kowal opracowało program opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt. Niestety kolejny raz ustawodawca nie określił skąd na to wszystko wziąć pieniądze. Obciążył nowymi zadaniami 100% budżety gmin.

Po wielu miesiącach starań pracownikom Urzędu Miasta udało się znaleźć schronisko dla zwierząt, które wyraziło zgodę na odpłatne przyjmowanie bezpańskich zwierząt z terenu Kowala. Po odmowie ze strony schronisk we Włocławku, Płocku, Inowrocławiu, Toruniu dało się uprosić, bo tak to należy nazwać schronisko w Kutnie. W myśl podpisanej umowy za tę przysługę w imieniu mieszkańców z budżetu miasta będziemy płacić 300 zł za tzw. gotowość i po ok. 9 zł dziennie za każdy dzień pobytu psa w schronisku. Do tego należy jeszcze doliczyć koszty za pomoc weterynaryjną udzieloną na terenie miasta.

Nowa ustawa to w gruncie rzeczy słuszne prawo, którego jednak nie da się w pełni wyegzekwować. Posłowie uchwalając nowe prawo po raz kolejny nie pomyśleli o tym, że nie wystarczy uchwalić ustawę, aby problem się rozwiązał. Po raz kolejny zapomnieli przede wszystkim o tym, że na realizację nowych zadań trzeba dać samorządom pieniądze.

beg

Drogi po zimie

Tegoroczna zima była łagodna – za wyjątkiem lutego, kiedy wszystkim dokuczały siarczyste mrozy. To właśnie one spowodowały uszkodzenia wielu dróg. Nasze Miasto położone jest na gliniastym podłożu, które jest tzw. gruntem wysadzinowym. Kiedy zmarzlina schodzi głęboko, wówczas znajdująca się w wodzie glina zwiększa swoją objętość i pękają wówczas nie tylko drogi, ale także fundamenty i mury naszych domów – rada dla wszystkich budujących domy w Kowalu: warto jest dać pod ławy fundamentowe 20 – 30 cm „poduszkę” z piasku.

beg

Na zdjęciu zniszczenia asfaltowej nawierzchni w ulicy Dobrzyńskiej – na wysokości kwater żołnierskich, gdzie grunt jest szczególnie mocno nawodniony. Pomimo upływu terminu gwarancji wspólnym wysiłkiem Miasta i wykonawców prac drogowych zniszczony asfalt zostanie sfrezowany, a w jego miejsce na odcinku kilkudziesięciu metrów zostanie ułożona nawierzchnia z kostki brukowej, która jest o wiele bardziej odporna na pękanie niż asfalt.

Woda zdrożeje w Polsce nawet o 400 procent, ale nie w Kowalu

Taką szokującą informację podał portal Onet.pl za „Dziennikiem Gazeta Prawna”. Informacje te przytaczamy w całości.

„W tym roku ceny wody w wielu miejscowościach wzrosły od 7 proc. do 30 proc. To niewiele w porównaniu z tym, co nas czeka w niedalekiej przyszłości – alarmuje „Dziennik Gazeta Prawna”.

W przyszłym roku ma wejść w życie ustawa o korytarzach przesyłowych, która nakazuje wypłatę rekompensat właścicielom nieruchomości, przez które przebiegają m.in. linie energetyczne, rurociągi i gazociągi czy wodociągowe. Zdaniem ekspertów, skutki dla branży wodociągowo-kanalizacyjnej są tak drastyczne, że nie są ujawniane. Ceny wody i ścieków mogą wzrosnąć o 100 proc.

To jeszcze nie koniec złych wiadomości. Ponieważ raczej nie wypełnimy do 2015 r. zobowiązań traktatu akcesyjnego dotyczących modernizacji oczyszczalni ścieków komunalnych i jakości wody, Unia może nałożyć na nas karę w wysokości ponad 4 mln euro dziennie. W tej sytuacji podwyżki cen wody w niektórych miejscowościach mogą sięgnąć nawet 400 proc.”

PS.

W Kowalu z całą pewnością nie należy obawiać się tej skali podwyżek wody i ścieków, o jakich pisze „Dziennik Gazeta Prawna”. W odróżnieniu bowiem od wielu samorządów wykorzystaliśmy środki unijne nie na efektowne „błyskotki”, ale właśnie na porządkowanie najważniejszych problemów infrastruktury miasta poprzez modernizację oczyszczalni ścieków, wcześniejszą modernizację stacji uzdatniania wody i przebudowę najstarszej części wodociągu miejskiego. Jeśli dostaniemy środki unijne na przygotowane pod względem dokumentacyjnym zadania w zakresie budowy kolektorów sanitarnych w końcowych częściach ulic: Kościuszki, Tylickiego i Kazimierza Wielkiego, zapewnimy dostęp do kanalizacji miejskiej praktycznie wszystkim mieszkańcom Kowala.

ŚWIĘTY MIKOŁAJ

obdarował niepełnosprawne dzieci

W Kowalu, 17 listopada 2011 r., z inicjatywy Burmistrza Miasta Eugeniusza Gołembiewskiego zawiązał się liczący 22 osoby Społeczny Komitet Bożonarodzeniowej Akcji Dobroczynnej, któremu nadano nazwę: „Święty Mikołaj przyjeżdża do Kowala”. Przewodniczącym Komitetu został wybrany p. Mirosław Bińkowski. Zebrani spośród siebie wyłonili prezydium w osobach: p. Anny Skrzypińskiej i p. Adama Pajęckiego jako wiceprzewodniczących, p. Grażyny Alabrudzińskiej w roli – skarbnika a funkcji sekretarza – p. Jadwigi Śpibidy.

Celem naszej akcji było zgromadzenie środków finansowych na pomoc świąteczną dla 30 chorych i niepełnosprawnych dzieci i młodzieży z terenu obwodu Szkoły Podstawowej i Publicznego Gimnazjum w Kowalu, tj. z miasta Kowal i okolic.

Ze zgromadzonych funduszy sfinansowaliśmy zakupy świątecznych prezentów i upominków dla dzieci i młodzieży.

Przypomnijmy, że zebraliśmy bardzo dużą kwotę pieniędzy, bo aż 10772,92 złotych.

Jedną z form pomocy niepełnosprawnym dzieciom było ufundowanie bonu wartości 300 złotych, które można zrealizować w postaci zabiegów rehabilitacyjnych.

Jedynym kosztem, który poniósł Komitet był zakup „Mikołajów” – znaczków rozdawanych podczas imprezy. Należy powiedzieć, że na zakup znaczków, sponsor dokonał celowej, dodatkowej wpłaty na konto. Wszyscy „Pomocnicy Świętego Mikołaja” i oczywiście on sam pracowali bezinteresownie. Szczególnie dziękujemy Zarządowi Miejskiej Ochotniczej Straży Pożarnej w Kowalu za

bezpłatne użyczenie remizy i pomieszczeń towarzyszących.

Dziękujemy wszystkim, którzy choć symboliczną złotówką, swoim

zaangażowaniem wsparli Bożonarodzeniową Akcję Dobroczynną.

Dziękujemy osobom prywatnym, przedstawicielom instytucji, organizacjom społecznym, firmom za każdy dar serca i pomoc.

Każdemu bardzo dziękujemy w imieniu obdarowanych.

PS.

Miło nam poinformować, że nie sprawdziły się obawy sceptyków, co do przebiegu w Kowalu Wielkiej Orkiestry Świątecznej Pomocy, wobec organizacji akcji „Święty Mikołaj przyjeżdża do Kowala”.

Dzięki zaangażowaniu uczniów i nauczycieli gimnazjum udało się zebrać nie małą kwotę 4848,72 zł, z tego pieniądze z puszek: 4495,76 zł i z loterii fantowej: 352,96 zł.

Ponadto część naszych Mieszkańców zasiliło konto WOŚP poprzez przesłanie pieniędzy za pomocą SMS-ów, bądź udział w innych rodzajach zbiórki. Z całą pewnością każdy, kto chciał wspomóc akcję Jerzego Owsiaka mógł to bez problemu uczynić. Wszystkim ofiarodawcom raz jeszcze serdecznie dziękujemy.

W imieniu Sztabu XX Finału Wielkiej Orkiestry Świątecznej Pomocy w Kowalu

Dyrektor Publicznego Gimnazjum im. Piotra Tylickiego
Jadwiga Śpibida

Organizatorki z darami

Gimnazjum w Kowalu *zaprasza*

To zaproszenie kierujemy przede wszystkim do uczniów ostatnich klas szkoły podstawowej i ich Rodziców, którzy nie podjęli jeszcze decyzji o wyborze gimnazjum. Chcemy Was przekonać o tym, że Gimnazjum w Kowalu to optymalny wybór dla Was. **To szkoła, która daje gwarancje edukacji na wysokim poziomie, po to by za 3 lata umożliwić naszym absolwentom wybór nawet najbardziej prestiżowej szkoły ponadgimnazjalnej.**

Wielu naszych absolwentów to wyróżniający się uczniowie m.in. Liceum Ziemi Kujawskiej, Liceum Marii Konopnickiej, czy Technikum Elektrycznego. Chlubą naszej szkoły są listy gratulacyjne od wielu szkół z racji sukcesów osiągniętych przez naszych wychowanków wśród, których są także stypendyści Premiera RP, laureaci olimpiad i konkursów ogólnopolskich. Szczycimy się też absolwentami, którzy studiują medycynę, prawo, psychologię czy zarządzanie na najbardziej prestiżowych polskich uczelniach.

Nasze gimnazjum to szkoła funkcjonująca w kowalskim środowisku, która daje także większy poziom bezpieczeństwa, niż np. szkoły włocławskie. Nasza szkoła zapewnia wysoką jakość nauczania poprzez zatrudnianie wysoko wykwalifikowanej, profesjonalnej i zaangażowanej kadry pedagogicznej. Na uczniów czekają cierpliwi, życzliwi, wrażliwi, kompetentni nauczyciele, którzy zawsze wspierają swoich podopiecznych i ich Rodziców.

Zapewniamy też zajęcia wyrównawcze i pomoc uczniom mającym trudności w nauce. W naszej placówce można rozwijać różne zainteresowania, korzystając z dużej gamy zajęć dodatkowych: sportowych, kół zainteresowań, wycieczek krajoznawczych, wyjazdów do kina czy teatru. Pomagamy rozwijać wrażliwość społeczną, dzięki uczestnictwu w akcjach charytatywnych, ekologicznych, wolontariacie, czy redagowaniu gazetki szkolnej.

Zapewniamy w każdej klasie kontynuację wcześniejszej nauki języ-

ków obcych - języka angielskiego i niemieckiego. Uczniowie władający dobrze językiem angielskim mają możliwość wyjazdu za granicę w ramach programu Comenius.

Kowalscy gimnazjaliści odnoszą sukcesy w ogólnopolskich konkursach, uzyskują tytuły finalistów i laureatów w konkursach przedmiotowych, z powodzeniem uczestniczą w różnorodnych zawodach sportowych. Wzbogaceniem oferty edukacyjnej naszej szkoły są także kontakty m.in. z Uniwersytetem Mikołaja Kopernika, czy 1 Pomorską Brygadą Logistyczną im. króla Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy. Wybór naszej szkoły oznacza też, że nie trzeba będzie tracić czasu i pieniędzy na dojazdy do szkoły. Krótsza droga do szkoły to na pewno większe bezpieczeństwo i spokój Rodziców.

Szóstkłasiasto! Przed Tobą ważna decyzja – wybór gimnazjum. Dołącz do nas!

Serdecznie zapraszamy!

Jadwiga Śpibida

*Dyrektor i Grono Pedagogiczne
Publicznego Gimnazjum Nr 1
w Kowalu*

Na zdjęciu grupa baletowa naszego gimnazjum

Robert Majewski Komendantem Miejskim PSP we Włocławku

W trakcie uroczystej zbiórki z udziałem władz samorządowych szczebla wojewódzkiego i powiatowego oraz włocławskich przedstawicieli służb mundurowych w Komendzie Miejskiej Państwowej Straży Pożarnej we Włocławku 30 grudnia 2011 r. nastąpiło pożegnanie odchodzącego na emeryturę wieloletniego Komendanta Miejskiego PSP we Włocławku st. bryg. Grzegorza Świątkowskiego.

Podziękowania za wspieranie Miejskiej Ochotniczej Straży Pożarnej w Kowalu i współpracę z Samorządem Kowala złożyli też: burmistrz Eugeniusz Gołembiewski, prezes MOSP Kowal Andrzej Lewandowski oraz Honorowy Obywatel Kowala Jan Nowicki.

W trakcie uroczystości komendant Świątkowski wręczył kowalskim strażakom dokumenty przekazywanego

im przez PSP wozu bojowego typu średniego marki Renault, który zastąpi wysłużonego Stara. Kluczyki do samochodu prezesowi Lewandowskiemu wręczali, oprócz komendanta Świątkowskiego, Kujawsko-Pomorski Komendant Wojewódzki PSP st. bryg. Tomasz Leszczyński, wraz ze st. bryg. Robertem Majewskim, który w trakcie uroczystości otrzymał z rąk Komendanta Wojewódzkiego powołanie na funkcję Komendanta Miejskiego PSP we Włocławku.

Gratulujemy naszemu Rodakowi tego awansu, życząc mu jednocześnie wielu sukcesów w pełnieniu tej jakże zaszczytnej, ale jednocześnie bardzo odpowiedzialnej funkcji.

beg

Na zdjęciu od lewej: nowy komendant KM PSP we Włocławku st. bryg. Robert Majewski, jego poprzednik st. bryg. Grzegorz Świątkowski, Jan Nowicki oraz Komendant Wojewódzki PSP st. bryg. Tomasz Leszczyński

Kowalanin Piotr Głuszkowski występował jako ekspert w rosyjskiej telewizji

Miło nam poinformować, że pochodzący z Kowala, a przebywający obecnie w Moskwie młody naukowiec, Piotr Głuszkowski, występował w charakterze eksperta z dziedziny polsko-rosyjskich stosunków historycznych i kulturalnych w programie „Właśc’ fakta”, który emitowany był na ogólnorosyjskim prestiżowym kanale „Kultura”. Dyskusja w studiu z historykiem drem Wadimem Wołobujewem (Instytut Słowianoznawstwa Rosyjskiej Akademii Nauk) oraz prowadzącym program, prof. Sergiejem Medwiediewem (Wyższa Szkoła Ekonomiczna) była nagrywana na żywo.

Program został wyemitowany 18. października o godz. 20.05. Piotr Głuszkowski jest doktorantem Wydziału Nauk Historycznych UMK w Toruniu, od 2008 r. pracuje w Stacji Naukowej Polskiej Akademii Nauk w Moskwie na stanowisku referenta-tłumacza. Tam też zbierał materiał do napisanej już pracy doktorskiej „Tadeusz Bułharyn - biografia polityczno-literacka”. Głównym zadaniem Stacji w Moskwie

jest umacnianie i rozszerzanie polsko-rosyjskiej współpracy naukowej (wspólne projekty badawcze, organizacja konferencji i imprez naukowych w Rosji promujących osiągnięcia polskiej nauki, wymiana naukowców i studentów). O głównych zadaniach i osiągnięciach Stacji można dowiedzieć się więcej na stronie www.panmoskwa.pl, zaś chętnych do obejrzenia programu z udziałem Piotra Głuszkowskiego zapraszamy do kliknięcia na poniższy link:

http://www.tvkultura.ru/video.html?id=300428&doc_type=TVP&doc_id=114060

Piotr Głuszkowski

Sezon u hodowców

Zarząd Oddziału Polskiego Związku Hodowców Gołębi Pocztowych w Kowalu pod koniec grudnia ubiegłego roku podsumował w remizie OSP sezon lotowy 2011. Odbyło się 14 lotów konkursowych gołębi dorosłych oraz 5 lotów konkursowych gołębi młodych. Z zaplanowanych 14 lotów zostało zrealizowanych 12, jeden lot nie odbył się z przyczyn technicznych, a drugi dlatego, że panowały bardzo niekorzystne warunki pogodowe w dniu startu gołębi. Loty gołębi starych odbywały się w przedziale od 100 do 750 km z podziałem na poszczególne kategorie, a gołębi młodych w przedziale od 100 do 300 km.

W skład Oddziału PZHGP Kowal wchodzi obecnie kilka sekcji. Największa z nich to sekcja Kowal, a ponadto sekcje: Krzewent, Czerniewice, Nakonowo i Lubień Kuj. W chwili obecnej Oddział Kowal zrzesza ponad 130 hodowców.

beg

Najlepsi hodowcy gołębi pocztowych oddziału kowalskiego A.D. 2011. NA zdjęciu od lewej: w pierwszym rzędzie: Bogdan Rusicki, Marek Hoffman, w drugim rzędzie: Waldemar Miczek, Andrzej Włodarzewski, Natalia Wojciechowska, Dariusz Nowakowski, Józef Maślanka.

W 2011 roku w kategorii Supermistrz Oddziału wygrał duet małżeństwo Józef i Sylwia Maślanka, drugie miejsce zajął Andrzej Włodarzewski, a trzeci był Dariusz Nowakowski z Kowala.

Kategoria Supermistrz to suma zdobytych punktów w konkursach i tzw. coefficientów (współczynników) w lotach gołębi młodych i starych.

Spektakl „Puste noce” w Galerii Kujawskiej

Antoni Łukaszewicz przed publicznością

Antoni Łukaszewicz przed publicznością p. Antoniemu Łukaszewiczowi stypendium na realizację działalności artystycznej poprzez upowszechnianie kultury i opiekę nad zabytkami. Serdecznie gratulujemy.

Ostatnio Galeria Kujawska wzbogaciła się o stronę internetową. Jej adres to

www.galeriakujawska.republika.pl

6 stycznia br. w Galerii Kujawskiej pp. Haliny i Antoniego Łukaszewiczów w Kowalu wystawiona została sztuka teatralna o tematyce ludowej pn. „Puste noce”. Spektakl ten w reżyserii Sylwii Czerwińskiej-Modrzejewskiej został przygotowany przez Teatr Nasz z Włocławka w ramach projektu Fundacji Ari Ari pn. „Curenda”. Celem projektu było utrwalenie lokalnych tradycji i obrzędów wsi kujawskiej, w oryginalnej, teatralnej formie. Tematyka sztuki spotkała się z wielkim uznaniem widzów. Aktorzy-amatorzy, byli wśród nich także mieszkańcy Kowala wykazali się dużym profesjonalizmem. Projekt zrealizowany został dzięki dotacji Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego.

PS.

Przy okazji poinformujemy, że Marszałek Województwa Kujawsko-Pomorskiego w Toruniu przyznał p. Antoniemu Łukaszewiczowi stypendium na realizację działalności artystycznej poprzez upowszechnianie kultury i opiekę nad zabytkami. Serdecznie gratulujemy.

„Czwarty Król” w Kowalu

W święto Trzech Króli, obchodzone jako uroczystość objawienia Pańskiego do naszego kościoła pw. św. Urszuli PN o godz. 10.00 przed sumą przybył legendarny „Czwarty Król”. Stało się to za sprawą grupy uczniów ze Szkoły Podstawowej z kl. IIIa, której wychowawczynią jest wieloletnia nauczycielka Janina Czarniak. Przedstawienie było adaptacją „Legendy o czwartym królu”. Opracowała ją p. Czarniak adaptując tekst nieznanego autora. Oprawę muzyczną przygotowała Barbara Zielińska-Tomicka.

Legendę pokazano także na Międzyszkolnym Konkursie Edukacyjnym pod nazwą „Trzej Królowie w tradycji i w oczach współczesnych”. Organizatorem konkursu była Szkoła Podstawowa i Gimnazjum Stowarzyszenia Przyjaciół Szkół Katolickich im. bł. Jana Pawła II w Modzerowie. Honorowy patronat objął ordynariusz włocławski bp Wiesław Alojzy Mering.

Z radością mogę poinformować, że w konkursie tym Alicja Kleips otrzymała pierwszą nagrodę za kolędę pt.

„Maleńka Miłość”. Jej śpiew ilustrowały pantomimiczne gesty Weroniki Kosińskiej. I miejsce w prestiżowej kategorii literackiej zajął Michał Struciński jako narrator „Legendy o czwartym królu”. Michał otrzymał także Nagrodę Główną ufundowaną przez Kuratorium Oświaty i Wychowania w Bydgoszczy. Wspomagała go inscenizacja z udziałem dwunastoosobowej grupy trzecioklasistów: Jakuba Nakonowskiego, Kacpra Sarzyńskiego, Gabriela Świątkiewicza, Inez Bilińskiej, Klaudii Ryszkiewicz, Dominiki Wiśniewskiej, Weroniki Sobczak, Alicji Kleips, Jakuba Alabrudzińskiego, Macieja Grzegórskiego, Łukasza Grzelaka i gościnnie – Michała Zapolskiego. Wspaniale zaprezentowali się również uczniowie naszej SP z klas IV-VI. Justyna Walczak z kl. VIa zdobyła pierwsze miejsce za deklamację wiersza ks. Jana Twardowskiego – „Trzy królowe”. Staś Piotrowski IIIa otrzymał nagrodę Kierownika Urzędu Wojewódzkiego. Ponadto wyróżnienie otrzymali: Natalia Mularska (Vb), Marta Folga i Zofia Rogalska (VIb) oraz Franciszek Rojewski (Va). Dyrektor szkoły w Modzerowie wyróżnił z kolei Damiana Pasternaka (VIb) specjalną nagrodą za wykonanie korony królewskiej.

Dodatkową nagrodą była możliwość prezentacji przedstawienia w kościele parafialnym w Kowalu. Przedstawienie bardzo się podobało.

Jadwiga Janicka

Nagrodzeni uczniowie po występie w Modzerowie

Jasełka w „Domu pod Serduszkim”

Uczniowie klasy IIIa podczas przedstawienia „Jasełka z Małym Księciem”

Przyjście na świat długo oczekiwanego przez ludzkość Mesjasza – bożego pomazańca przeszło dwa tysiące lat temu zapoczątkowało nową erę. Każdego roku w chrześcijańskim świecie przeżywany szczególny okres bożonarodzeniowy. Trwa on od wigilii Bożego Narodzenia (24 grudnia) do uroczystości Objawienia Pańskiego – Trzech Króli (6 stycznia). W Polsce tradycyjnie śpiewa się w kościołach kolędy do 2 lutego – święta Ofiarowania Pańskiego. Zazwyczaj tuż przed świętami przedszkolaki i uczniowie różnego typu szkół pod kierunkiem nauczycieli przygotowują specjalne przedstawienia zwane Jasełkami. W tym roku „Dom pod Serduszkim” z radością gościł: Przedszkole, Szkołę Podstawową, Gimnazjum i Liceum Ogólnokształcące.

Nie da się przecenić tego, ile radości przynoszą nam przybyszom z

całej Polski odwiedziny diatwy i młodzieży z kowalskich szkół! Poza tym między nami a dawnymi mieszkańcami królewskiego miasta nawiązuje się szczególna więź. Wszak my przybywając do niego stajemy się już jego stałymi obywatelami. Odbywamy w nim wędrowkę „na zachodnim stoku”. Tu spotykamy ludzi, którzy dają nam „odrobinę słońca”. Na mapie naszego życia Kowal to „znak serdeczny”.

Jadwiga Janicka

Nowa strona internetowa

Miejskiej Ochotniczej Straży Pożarnej w Kowalu

www.ospkowal.pl

Informujemy, że od niedawna pod adresem www.ospkowal.pl dostępna jest strona internetowa w całości poświęcona Miejskiej Ochotniczej Straży Pożarnej w Kowalu.

Na jej łamach w formie aktualności przedstawiane są m.in. wydarzenia, informacje dotyczące struktury, funkcjonowania i wyposażenia MOSP. Bogato przedstawiona historia naszej jednostki, zawiera wiele zdjęć archiwalnych.

Ciekawie prezentuje się galeria fotografii, która jest systematycznie rozbudowywana.

Obecnie opublikowanych jest już kilkaset zdjęć z różnych okresów działalności straży w Kowalu. Swoją własną dział posiada Orkiestra Dęta, w którym zamieszczone są pliki mp3 z utworami do pobrania. Strona pełni też rolę dydaktyczną. W dziale „Kompendium Wiedzy” można znaleźć informacje dotyczące udzielania pierwszej pomocy, postępowania w razie pożaru lub wypadku drogowego.

Aktualnie strona jest w fazie ciągłej rozbudowy. Zapraszamy do systematycznego odwiedzania adresu www.ospkowal.pl

Reklama

CHEM-GAZ
www.chemgaz.pl

Jak ograniczyć koszty ogrzewania?

1. Korzystaj z własnego zbiornika o odpowiedniej pojemności.
2. Kup gaz na cały rok, kiedy jest najtańszy - najczęściej latem.
3. Zadbaj o odpowiednią izolację budynku.

90m ²	Roczny koszt zużycia gazu:* 3400 zł
120m ²	Roczny koszt zużycia gazu:* 4300 zł
220m ²	Roczny koszt zużycia gazu:* 6900 zł

* Rzeczywisty średni roczny koszt ogrzewania wyliczony w oparciu o realne zużycie i ceny gazu zakupionego w Chem-Gaz Sp. z o.o. w okresie letnim do zbiornika klienta, którego pojemność zaspokaja jego roczne zapotrzebowanie. Podane wartości są wielkościami, które faktycznie wystąpiły u naszych klientów ale ze względu na różne czynniki mające wpływ na wielkość zużycia, nie mogą być traktowane jako wiążące. Ceny zawierają podatek VAT = 23%

- Przydomowe instalacje grzewcze
- Dostawy gazu propan

tel.kom. 514 024 700 b.hajduk@chemgaz.pl

Z życia

Orkiestry Dętej MOSP w Kowalu

Rok 2012 to już 104 rok w historii naszej miejskiej orkiestry dętej. Jednak orkiestra to nie tylko historia, ale także również bieżąca działalność.

Miniony rok 2011 należy zaliczyć do wyjątkowo udanych, należy tu przypomnieć o nagraniu w Polskim Radiu PIK w Bydgoszczy i wydaniu pierwszej płyty p.t.: „Jest w orkiestrach dętych jakaś siła” oraz uroczystym koncercie z okazji jej promocji, koncerty w katedrze włocławskiej czy ostatnim, mocnym akcencie czyli oprawie muzycznej podczas meczu na szczycie tabeli Anwil Włocławek – Energa Czarni Słupsk, który odbył się 22 grudnia w Hali Mistrzów we Włocławku. Przy hali wypełnionej po brzegi, a należy pamiętać, że kilkutysięczna widownia jest nie lada wyzwaniem, kibicowaliśmy naszej drużynie również naszą muzyką, a był to doping skuteczny, iż mecz zakończył się zwycięstwem gospodarzy 93:87. Natomiast orkiestrę wspierał osobiście pan burmistrz Eugeniusz Gołembiewski, który na marginesie, towarzyszy większości jej przedsięwzięć.

Obecnie orkiestra jest w trakcie daleko posuniętych przygotowań do m.in. Powiatowego Święta Straży Pożarnej we Włocławku, udziału w uroczystościach związanych z jubileuszem 110-lecia istnienia jednostki MOSP w Kowalu, koncertem galowym z okazji 100-lecia Polskiego

Związku Chórów i Orkiestr w Grudziądzu, który to na marginesie jest największą polską organizacją muzyczną skupiającą większość orkiestr, w tym również naszą, chórów czy zespołów muzycznych, folklorystycznych oraz instytucji muzycznych w naszym kraju a dyrektorem artystycznym jest dyrygent naszej orkiestry Robert Stranc.

Aktualnie skład orkiestry to 34 muzyków instrumentalistów, w większości młodzieży, uczniów kowalskich szkół jak również osób dorosłych systematycznie pracujących od ponad 5 lat pod batutą p. Roberta Stranca, oraz zastępcy i gospodarza orkiestry p. Piotra Raszki. Niewątpliwego uroku zespołowi dodaje grupa baletowa nad którą nieustanną pieczę sprawuje p. Barbara Snopkowska. Orkiestra i balet skupiają ponad 60 osób, w większości dzieci i młodzież. Przygoda z muzyką to nie tylko dobra zabawa, ale również możliwość rozwijania swoich talentów i pasji oraz co najważniejsze promocja naszego miasta Kowala. Dlatego tym bardziej zapraszamy wszystkie osoby, również te najmłodsze, posiadające odrobinę talentu, chcące grać lub tańczyć do udziału w zajęciach i skorzystania z możliwości jakie stwarza nasza orkiestra. Jak to napisał Ludwik Jerzy Kern: Czym jest muzyka? Może po prostu niebem, z nutami zamiast gwiazd?

szs

Orkiestra OSP podczas występu

Dzień Babci i Dziadka

Uczniowie klasy IIb po występie na małej scenie

26 stycznia 2012r. w remizie MOSP w Kowalu odbyła się po raz 15 uroczystość z okazji Dnia Babci i Dziadka, w której uczestniczyli Dziadkowie uczniów naszej szkoły i przedstawiciele szkół, instytucji i organizacji społecznych z terenu miasta Kowal na czele z p. Eugeniuszem Gołembiewskim, burmistrzem i p. Markiem Giergielewiczem, przewodniczącym Rady Miasta Kowal. Przedstawiciele władz samorządowych złożyli na ręce p. Barbary Rutkowskiej, babci 15 wnucząt kwiaty wraz z najlepszymi życzeniami dla wszystkich Babć i Dziadków, licznie zgromadzonych na sali. Życzenia w imieniu pracowników szkoły i Rady Rodziców przekazała dyrektor szkoły, p. Małgorzata Kierzkowska, a w imieniu dziatwy szkolnej - uczniowie: Weronika Czerwińska i Michał Śliwiński. Goście obejrzeni barwne widowisko teatralne oparte na motywach baśni H.Ch. Andersena pt. „Królowa Śniegu”, które przygotowali uczniowie klasy IIb i chóru szkolnego pod kierunkiem p. Jadwigi Wiśniewskiej i p. Barbary Zielińskiej-Tomickej. Wspaniała gra aktorów, piękna muzyka i barwne stroje sprawiły, że publiczność z łezką w oku śledziła kolejne losy bohaterów baśni i nagrodziła artystów gromkimi brawami.

W tym naprawdę bardzo udanym przedstawieniu wystąpili uczniowie kl. IIb:

Królowa Śniegu - Alicja Rybarkiewicz, Kaj - Filip Wi-

śniewski, Gerda - Julia Piotrkowska i Zuzanna Grzelak, Babcia - Natalia Mikołajczyk, Staruszka Kwiatowa - Aleksandra Żabecka, Wrona - Oliwia Kotfas, Rozbójniczka - Anna Rogalska, Gołąb - Maciej Wojtalik, Księżniczka - Adrianna Cieszykowska, Księżę - Jakub Pietrusiński, Finka - Beata Lewandowska, Ren - Gabriel Pasternak, Róża - Julianna Meloni, Narrator, Andersen - Marcel Wilczyński, Śnieżynki: Julia Czachowska, Milena Dymińska, Amelia Kwiatkowska, Julita Potrzebska, Amelia Rutkowska, Damian Terpiński oraz członkowie chóru szkolnego. Spotkanie prowadzili: Julia Włodarska i Franciszek Rojewski.

Po spektaklu kwiaty i szczególne podziękowania zostały przekazane na ręce p. Barbary Żabeckiej, babci Oli za wielką pomoc w przygotowaniu przedstawienia poprzez uszycie bardzo pięknych strojów dla większości artystów. Był to także wyraz wdzięczności dla wszystkich Rodzin zaangażowanych w przygotowanie tego przedstawienia i wspieranie działalności pozalekcyjnej szkoły. Uroczystość przygotowały: Małgorzata Kierzkowska i Jadwiga Wiśniewska.

PS.

Z okazji Dnia Babci i Dziadka oraz Walentynek mali artyści z wielkim powodzeniem przedstawili także „Królową Śniegu” w Domu Pomocy Społecznej w Kowalu.

Przegląd Jasełek w Kruszyńie

Na zdjęciu uczniowie z naszej szkoły w trakcie bardzo udanego dla nich konkursu w Kruszyńie

28 stycznia 2012 roku w Kruszyńie odbył się II Przegląd Przedstawień Jasełkowych pod nazwą "Do Betlejem nie jest tak daleko". Oceną występów zajęło się jury w składzie: Jan Polak-dyrektor Teatru Impresaryjnego we Włocławku, Krzysztof Makaruk- aktor i Jacek Buczyński- muzyk. W tym roku w "Przeglądzie" swoją jasełkę zaprezentowała także klasa IIa, która na potrzeby konkursu przyjęła nazwę "Pogodni". Dzień ten zapisze się na długo w pamięci uczniów i ich wychowawczynie p. Krystyny Krawieckiej, ponieważ dzieci odniosły ogromny sukces otrzymując w tym konkursie II miejsce. Natomiast uczennica tej klasy Dominika Krysińska otrzymała nagrodę za najlepiej wykonaną kolędę całego "Przeglądu". Dominika podbiła serca jury nie tylko czystością wykonania, ale także, jak to określił jej przewodniczący jury p. Jan Polak, radością samego śpiewania". Przewodniczący zwrócił się także do pozostałych uczestników, by brali przykład z "Pogodnych", ucząc się od nich radości z przebywania na scenie i radości z bycia dzieckiem. Dzieci były przeszczęśliwe, gdyż sukces ten był ukoronowaniem ich trudu i wysiłku.

Satysfakcja jest ogromna, ponieważ uczniowie nie należą do żadnego koła teatralnego i w czysto amatorski sposób zaprezentowali, najlepiej jak potrafią, swoje umiejętności. Na "Przeglądzie" pokazali jasełkę, która swoją premierę miała w grudniu podczas wywiadówek dla rodziców oraz wspólnej Wigilii uczniów i rodziców klasy IIa.

Wystawiona była także dwa razy dla społeczności szkolnej w przeddzień ferii Bożego Narodzenia.

O wyraz artystyczny zadbała wychowawczynie, która oprócz opieki nad "słowem i ruchem" małych aktorów zajęła się także oprawą muzyczną przedstawienia. Wiele ciepłych słów należy skierować także do p. Anety Sadowskiej, która troszczyła się o rekwizyty, elementy scenografii oraz "czuwała" nad dziećmi. Swoją cegiełkę w przedstawienie włożyli także rodzice uczniów klasy IIa, którzy nie tylko wspierali wychowawczynię w działaniach, ale przede wszystkim zaangażowali się w przygotowanie pięknych strojów i opiekę nad dziećmi podczas "Przeglądu".

PS.

Szczerze cieszymy z sukcesu uczniów p. Krystyny Krawieckiej i Anety Sadowskiej. Gratulujemy Paniom Nauczycielkom i ich uczniom w składzie: Dominika Krysińska, Adrian Pajęcki, Aleksandra Wróbel, Maciej Chirkowski, Hubert Osmałek, Tobiasz Kubiak, Szymon Dominiak, Oliwia Majewska, Mateusz Pustelnik, Oliwia Sierant, Patrycja Chłasciak, Weronika Jasińska, Martyna Kowalska, Helena Rojewska, Zuzanna Skrzypińska, Jakub Czerwiński, Wiktor Hinz, Jakub Jóźwiak i Jakub Gorski.

im

Straż podsumowała rok 2011

27 stycznia br. odbyło się walne zebranie członków Ochotniczej Straży Pożarnej Miasta Kowal. O znaczeniu naszej straży w województwie kujawsko-pomorskim świadczy udział w zebraniu aż 4 komendantów wojewódzkich Państwowej Straży Pożarnej: obecnego – Tomasza Leszczyńskiego, jego poprzedników: Krzysztofa Kowalskiego, Grzegorza Świątkowskiego i Czesława Rogalewskiego oraz wielu innych zacnych gości. Zebranie prowadził zgodnie z wieloletnią tradycją burmistrz Eugeniusz Gołembiewski. W swoim sprawozdaniu prezes Andrzej Lewandowski przypomniał najważniejsze przedsięwzięcia minionego roku. Jednym z nich było wykonanie prac wykończeniowych w nowym garażu i w jego części socjalnej. Za najważniejsze osiągnięcia prezes Lewandowski uznał: pozyskanie samochodu bojowego marki Renault, bezpłatne pozyskanie blachodachówki i drewna na wymianę pokrycia dachowego na całej remizie. Prace wykonali druhowie strażacy. Ważnym osiągnięciem był także montaż klimatyzacji w sali widowiskowej. Oprócz prac inwestycyjno-remontowych duże sukcesy w minionym roku odnosiła nasza orkiestra, a nasi strażacy nieodmiennie prezentowali wysoki profesjonalny poziom w licznych akcjach ratowniczo-gaśniczych.

Prezes Lewandowski dużo uwagi poświęcił także bardzo dobrej współpracy z samorządem miasta, z organizacjami społecznymi i szkołami, którym straż wielokrotnie używała swoich pomieszczeń. W związku z pomówieniami lokalnych polityków o naruszanie przepisów ustawy antykorupcyjnej przez radnych – strażaków: Zdzisława Szadkowskiego, Krzysztofa Pasickiego i Sławomira Nakonowskiego prezes Lewandowski stwierdził, że „Trudno nie odbierać tego inaczej, niż jako próbę ingerencji polityków w wewnętrzne sprawy naszej

straży. Ocenę tego typu politycznych zachowań pozostawiam nie tylko druhom strażakom, ale także wszystkim mieszkańcom”.

Z tytułu swojej działalności zarząd otrzymał jednomyślnie absolutorium. Odnośnie planów na rok 2012 za najważniejsze uznano przygotowanie do obchodów 110-lecia kowalskiej OSP, które przypadają na dzień 15 sierpnia br. W związku z tą uroczystością członkowie walnego zebrania upowładnili zarząd do podjęcia decyzji w sprawie ufundowania nowego sztandaru. Walne podjęło również uchwałę o nadaniu godności honorowego członka OSP Kowal dla wieloletniego komendanta PSP we Włocławku st. bryg. Grzegorza Świątkowskiego.

Od nowego roku jego obowiązki przejął nasz rodak st. bryg. Robert Majewski, o czym piszemy w innej części Informatora.

beg

Kowalscy strażacy i ich goście

Wspomnienie o chorze kościelnym

Przez ponad osiemdziesiąt lat istniał w Kowalu chór, który swoim śpiewem uświetniał wszystkie uroczystości kościelne. Zapewne wielu mieszkańców starszego pokolenia z nostalgią wspomina tamte czasy i występy chóru. Świadectwem pozostały jedynie nieliczne fotografie. Twórcą chóru był ksiądz Antoni Zagrzejewski. Zaraz po święceniach kapłańskich, które otrzymał w roku 1883, został skierowany do Kowala jako wikariusz. Proboszczem w tym czasie był ks. kanonik Józef Ostoja – Stobiecki, ciężko chory, cierpiący na paraliż nóg. To powodowało, że młody wikary pełnił faktycznie funkcję administratora parafii. Był człowiekiem o dużych zdolnościach organizacyjnych. W roku 1886 zdecydował się utworzyć chór kościelny. Z pomocą organisty, 26 letniego Wincentego Rybarskiego, który przejął tę funkcję po swoim ojcu Piotrze Rybarskim, zebrał grono kilkudziesięciu parafian chętnych do śpiewu. W miarę lat chór doskonalił swoje umiejętności i poszerzał repertuar, który miał głównie charakter kościelny. W roku 1915 organistą w Kowalu został Feliks Lewandowski. Pod jego kierownictwem chór osiągnął bardzo wysoki poziom wykonawczy. W niepodległej Polsce chór posiadał w repertuarze także pieśni patriotyczne i ludowe. Stąd też udział w miejskich imprezach i akademiach o charakterze patriotycznym. Chór zaliczany był do najlepszych w diecezji włocławskiej. Brał często udział w uroczystościach diecezjalnych. W roku 1932 organista Feliks Lewandowski przeszedł na emeryturę i przez następne cztery lata tę funkcję pełnił Teodor Gradowski. W roku 1936 organistą został przybyły z Włocławka, z parafii katedralnej Jan Nowak. W tymże roku chór bardzo uroczysto obchodził 50-tą rocznicę istnienia. Z tej okazji w remizie Straży Pożarnej odbył się uroczysty koncert, na którym wystąpił chór mieszany i męski, wykonując pieśni Moniuszki,

Lachmana, Mozarta. „Tygodnik Polski”, organ diecezjalny w numerze 51 z 20 grudnia 1936 roku tak pisał o tej uroczystości:

Jubileusz
Dnia 22 listopada br. chór kościelny w Kowalu obchodził 50-lecie swego istnienia. Z tej racji na terenie m. Kowala

odbyło się szereg uroczystości, których uświetnieniem był koncert w wykonaniu tegoż chóru pod sprawną batutą p. Jana Nowaka. Na wstępie koncertu ks. kanonik J. Mankiewicz zabrał głos, w pięknych słowach dziękując uczestnikom chóru, a w szczególności tym, którzy pamiętają założenie – za wytrwałą i mozolną pracę i życząc dal-

szego pomyślnego rozwoju chóru parafialnego. Na program koncertu m. in. złożyło się 14 pieśni odśpiewanych przez chór mieszany i chór męski. Pieśni wykonano bardzo starannie i pięknie, dostarczyły słuchaczom wiele miłych wzruszeń.

Trzeba zaznaczyć, że w składzie chóru znajdowało się dwóch śpiewaków z 50-letnim stażem. Byli to: Makary Ambrożewicz i Stanisław Domański. Po II wojnie światowej chór wznowił swą działalność. Zmiany ustrojowe jakie nastąpiły w naszym państwie spowodowały, że występował jedynie na uroczystościach religijnych. Każda niedzielna Msza Św., z udziałem chóru nabierała szczególnie uroczystego charakteru, także śpiewane po łacinie niedzielne Nieszpory. Śpiew chóru towarzyszył procesjom Bożego Ciała, a także Rezurekcji, którą poprzedzał występ zespołu wykonujący Jutrznie. Funkcję dyrygenta pełnił do końca Tomasz Rudziński. Niestety nie zadbano w tym czasie o odmłodzenie składu zespołu. Chór śpiewał ciągle w niezmiennym składzie. Chórzyści byli coraz starsi, ich głosy traciły świeżość. W 1963 roku zmarł nagle długoletni organista Jan Nowak. Zaczął się

wtedy okres schyłkowy zespołu. Niewątpliwie na zaprzestanie działalności chóru miały także wpływ zmiany jakie zaszły w liturgii Mszy Św., oraz wprowadzenie do obrządków kościelnych języka polskiego. Chór do tego czasu głównie śpiewał po łacinie. Zakończenie działalności zespołu nastąpiło pod koniec lat 60 – tych.

Tradycje choralne w Kowalu jednak nie zanikły o czym świadczy działalność chóru dziewczęcego „Schola Cantica”, prowadzonego przez organizację Stanisława Kulawiaka.

Jerzy Giergielewicz

Fotografie i program ze zbiorów autora.

Ksiądz Antoni Zagrzejewski, twórca chóru kościelnego w Kowalu.

Urodził się 13 lipca 1859 roku. Mimo sprzeciwu rodziców wstąpił w 1878 roku do Seminarium Duchownego we Włocławku. 24 lutego 1883 r. otrzymał święcenia kapłańskie z rąk bp. Wincentego Chrościak – Popiela i skierowany został na wikariat do Kowala (faktycznie był administratorem parafii). W 1886 roku założył chór kościelny. Dwa lata później przeniesiony został do Piotrkowa Trybunalskiego

jako wikariusz. Zaangażowanie w pracę duszpasterską nie spodobało się gubernatorowi piotrkowskiemu gen. Aleksandrowi Komarowowi, który przeszkodził księdzu w objęciu funkcji proboszcza w Rusolicach. 3 stycznia 1890 r. ks. Zagrzejewski został mianowany rektorem kościoła pobornandzińskiego w Piotrkowie Trybunalskim i równocześnie otrzymał nominację na obrońcę węzła małżeńskiego w Konsystorzu Piotrkowskim. Generał Gubernator Warszawski dwukrotnie odrzucał nominację ks. Zagrzejewskiego na stanowiska proboszcza w parafiach Skomlin i Maluszyn. Ostatecznie po interwencji bp Bereśniewicza objął w 1897r. probostwo w Kurowicach. Wybudował tam duży murowany kościół. W 1910 roku bp. Zdzitowiecki mianował go proboszczem w Piotrkowie Trybunalskim. Krótco po tym został dziekanem dekanatu piotrkowskiego i kanonikiem honorowym kaliskim. W 1925 r. został proboszczem w Kłobucku, gdzie zmarł 7 sierpnia 1930 roku. Został pochowany na miejscowym cmentarzu.

Jerzy Giergielewicz

Chór kościelny z 1936 r. zdjęcie z okazji 50-lecia istnienia chóru. Chór występował pod dyрекcją organisty Jana Nowaka (na zdjęciu z batutą).

Z początków szpitala (przytułku) w Kowalu.

Szpital ten związany był z kościołem szpitalnym. Budynki te zostały ufundowane przez starostę kowalskiego Mikołaja Kościeleckiego, a za zgodą króla Kazimierza Jagiellończyka w 1471 r. W tymże roku biskup włocławski Jakub z Sienna, za zgodą kapituły włocławskiej, nadał prepozytowi szpitalnemu dziesięcinę snopową i zbożową należącą do stołu biskupiego, a pochodzącą ze wsi królewskiej Pełczyce, a także dokonał konsekracji tej świątyni.

Natomiast z 1474 r. pochodzi dokument Kazimierza Jagiellończyka (miał się on znajdować w Kowalu jeszcze po I wojnie światowej, a później zaginął), mocą którego oświadczył on, że wojewoda sieradzki, starosta brzeski i dzierżawca kowalskich dóbr królewskich Mikołaj z Brudzewa ufundował tam prepozyturę szpitalną dla trzynastu podopiecznych. Prepozyt i jego następcy otrzymywali dwa ogrody. Natomiast szewcy kowalscy byli zobowiązani pod określoną karą dostarczyć corocznie na rzecz szpitala dwanaście par obuwia. Ze swojej strony król zwolnił nową fundację od wszelkich ciężarów, a także postanowił, że po śmierci fundatora patronami nowej fundacji będą rajcy miasta Kowala. W zamian za to nadanie tamtejszy prepozyt miał sprawować trzy Msze św. tygodniowo: 1) za grzechy (w poniedziałki), 2) za zmarłych (we środy) i 3) o Najśw. Maryi Pannie (w soboty).

W 1476 r. wspomniany Jan Kościelecki ponownie wzniósł kościół szpitalny, ponieważ wcześniejszy prawdopodobnie się spalił.

Fundację tę zatwierdził oficjalnie kolejny biskup włocławski Zbigniew Oleśnicki w 1478 r., a jednocześnie potwierdził wspomniane przywileje z 1471 i 1476 r. Co do patronatu, postanowił on tak samo jak cztery lata wcześniej Kazimierz Jagiellończyk. Zostało to dodatkowo potwierdzone

W tym budynku znajdował się prawdopodobnie przytułek

w Rzymie w 1484 r. przez papieża Sykstusa IV.

Poza tym, w 1495 r. kardynał Fryderyk Jagiellończyk nadał kościołowi szpitalnemu przywilej odpustowy. Sto dni odpustu przysługiwało tym, którzy w piątki całego roku oraz uroczystości Zesłania Ducha Świętego, święta Maryjne, św. Doroty, św. Katarzyny i św. Barbary nawiedzili kościół i dodatkowo złożyli tam jałmużnę. Ponadto też biskupi: włocławski – Krzesław z Kurozwęk, płocki – Piotr, chełmiński – Stefan oraz margaretański – Jakub udzielili 40-dniowego odpustu wszystkim, którzy nawiedzili ten kościół.

Prepozytami tego szpitala byli: Mikołaj z Soboty (1478-1497) i Wojciech z Kowala (po 1497). Wiadomo, że ten drugi był kapłanem wzorowego życia; spowiadał swoich podopiecznych i udzielał im sakramentów.

Niewiadomo faktycznie, jakie wezwanie nosił początkowo ten szpital. Według jednych źródeł – Najświętszej Maryi Panny i Świętych Dziewic Doroty i Barbary, a według innych – najpopularniejsze wtedy wezwania szpitalne Św. Ducha.

Szpital w Kowalu był zbudowany z drewna. Znajdował się on poza miastem i w pobliżu traktu królewskiego.

Wykorzystane źródła i literatura przedmiotu:

- *Monumenta Historica Dioeceseos Wladislaviensis*, 19, Wladislaviae 1900; 20, Wladislaviae 1901.

- Jędrzejewski Alfons, *OSPPE, Historia miasta Kowala, Włocławek 1921*.

- Librowski Stanisław, ks., *Inwentarz realny dokumentów Archiwum Diecezjalnego we Włocławku. Dz. II. Dokumenty w kopiariuszach, t. 11. Kopiariusz gospodarczy trzyczęściowy, Włocławek 2002*.

- Optołowicz Krzysztof, *Kult Eucharystii w miastach średniowiecznych na przykładzie miast lokacyjnych Kujaw i ziemi dobrzyńskiej w średniowieczu, „Studia Włocławskie”, t. 9: 2006, s. 377-393*.

- Zimecki Józef, *Monografia miasta Kowala i jego okolicy, Kowal 1990*.

Uroczyste spotkanie w Urzędzie Stanu Cywilnego

14 lutego br. w sali USC z udziałem burmistrza Eugeniusza Gołembiewskiego, przewodniczącego Rady Miasta Marka Giergielewicza, kierownika USC Edyty Dorsz, ks. proboszcza dr. Piotra Głowackiego oraz mjr. Jacka Tobery z WKU we Włocławku odbyła się uroczystość wręczenia medali „Za długoletnie pożycie małżeńskie” parom, które w ostatnim czasie obchodziły jubileusz Złotych Godów.

Medale te Prezydent RP przyznał Państwu: Teresie i Władysławowi Janasikom, Irenie i Janowi Kacprzykom, Elżbiecie i Janowi Rogalskim oraz Ewie i Włodzimierzowi Zimeckim. Warunkiem otrzymania tego medalu jest odbycie służby wojskowej przez co najmniej trzech synów. Wszyscy wymienieni Państwo warunek ten spełnili, a w przypadku Państwa Kacprzyk warto podkreślić, że służbę wojskową – do niedawna jeszcze obowiązkową – odbyło nie trzech, ale aż czterech ich synów. Wszystkim odznaczonym serdecznie gratulujemy.

W trakcie uroczystości wręczono także przyznane przez

Ministra Obrony Narodowej srebrne medale „Za zasługi dla obronności kraju” Państwu: Teresie i Władysławowi Janasikom, Irenie i Janowi Kacprzykom, Elżbiecie i Janowi Rogalskim oraz Ewie i Włodzimierzowi Zimeckim. Warunkiem otrzymania tego medalu jest odbycie służby wojskowej przez co najmniej trzech synów. Wszyscy wymienieni Państwo warunek ten spełnili, a w przypadku Państwa Kacprzyk warto podkreślić, że służbę wojskową – do niedawna jeszcze obowiązkową – odbyło nie trzech, ale aż czterech ich synów. Wszystkim odznaczonym serdecznie gratulujemy.

beg

Pamiątkowe zdjęcie

Kowalskie RETROSPEKCJE

Dom przy ulicy Słowackiego zbudowany przez Szymona Przybylskiego wraz z młynem w latach 1915-1917. Wzniesiony z czerwonej cegły, pokryty dachówką. W latach 20-tych mieściła się tu siedziba Sądu Grodzkiego.

W wyniku pożaru, który wybuchł w latach 60-tych spłonęła górna część budynku. W trakcie remontu obniżono ściany szczytowe, dach pokryto blachą, a cały budynek został otynkowany.

Fot. Jerzy Giergielewicz

Zdjęcie z roku 1943

Zdjęcie współczesne

Walentynkowy bal niepełnosprawnych

14 lutego br. z inicjatywy władz Miasta i Gminy Kowal odbył się już kolejny karnawałowy bal dla osób niepełnosprawnych z Kowala i okolic. W tym roku w balu wzięło udział ponad 100 osób. Bal uświetnił występ artystyczny zespołu „Niepokorni” ze Środowiskowego Domu Samopomocy z DPS Kowal, który przygotował przedstawienie pt. „Kto wie czy za rogiem nie czeka anioł z Bogiem”.

Kilkudziesięciu uczestników balu wzięło udział w licznych konkursach, a wszyscy - nie wyłączając gości - tańczyli przy muzyce serwowanej przez

Występ zespołu „Niepokorni”

zespół muzyczny „Finezja”. Taki bal to dobra zabawa dla osób niepełnosprawnych i chwila wytchnienia dla ich rodziców lub opiekunów. Bal bardzo się udał i uczestnicy dziękowali za miłą, wspólną zabawę z prośbą o ko-

lejną imprezę integracyjną. Bal przygotowany został przez pracowników Miejskiego i Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej.

beg

Szkolny bal charytatywny znowu się udał

W ostatnią sobotę karnawału, 18 lutego br., odbył się kolejny bal dobroczynny zorganizowany tym razem przez Radę Rodziców przy Publicznym Gimnazjum Nr 1 w Kowalu. Dochód z balu tradycyjnie już, zostanie przeznaczony na dofinansowanie wycieczek i imprez szkolnych, organizowanych przez Szkołę Podstawową i Publiczne Gimnazjum, a także na zakup pomocy naukowych i nagród. Dzięki staraniom Rady Rodziców, a w szczególności przewodniczącego p. Adama Pajęckiego, uzyskaliśmy niebagatelną kwotę bo około 10 tys. zł.

W przygotowanie balu włączyli się aktywnie nauczyciele i uczniowie, którzy przygotowali zaproszenia, dekoracje i kotyliny. Bal swoją obecnością zaszczytili p. Eugeniusz Gołembiewski – burmistrz Miasta Kowala i p. Marek Giergielewicz – przewodniczący Rady Miasta Kowala wraz z małżonkami.

Tej nocy wspólnie bawiło się bardzo wielu mieszkańców Kowala i okolic, którzy podczas balu dokonali dodatkowych, dobrowolnych wpłat, zakupując kotyliny i róże. Należy dodać, że były również takie osoby, które nie będąc na balu dokonały wpłat

na konto bankowe Rady Rodziców. Wszystkim, którzy przyczynili się do uzyskania tak wysokiego dochodu z balu, uczniowie, grono pedagogiczne i dyrektorzy wyrażają szczerze słowa podziękowania.

P.S.

Dyrekcja gimnazjum wyraża podziękowania Radzie Rodziców, Zarządowi Miejskiej Ochotniczej Straży Pożarnej w Kowalu i p. Marcinowi Sarnowskiemu za wielką i bezinteresowną pomoc.

beg

Żołnierze Brygady Króla Kazimierza Wielkiego jadą do Afganistanu

Na zaproszenie dowódcy 1 Pomorskiej Brygady Logistycznej im. Króla Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy płk. Dariusza Pluty burmistrz Eugeniusz Gołembiewski 2 marca br. uczestniczył w uroczystości pożegnania grupy 144 żołnierzy brygady, którzy w ramach XI zmiany PKW ISAF (misja NATO) udają się do Afganistanu.

W uroczystości, oprócz samych żołnierzy i członków ich rodzin, uczestniczyli także przedstawiciele władz województwa oraz samorządów zaprzyjaźnionych z brygadą. Przypomnijmy, że przyjazne kontakty Miasta Kowala z 1 Pomorską Brygadą Logistyczną rozpoczęły się w czasie przygotowań do jubileuszu 700. urodzin Kazimierza Wielkiego. Żołnierze przewieźli wtedy bezpłatnie pomnik Kazimierza Wielkiego z Gostynina do Kowala i uświetnili uroczystość odsłonięcia pomnika poprzez wystawienie kompanii honorowej wraz z orkiestrą. Od tego czasu całkowicie bezinteresownie swoją obecnością uświetniają Jarmarki Kazimierzowskie i Pikniki

Zmianą dowodzić będzie ppłk Piotr Lewandowski (na zdjęciu trzymający słonia na szczęcie), który dowodził pokazem podczas ostatniego Pikniku Strażackiego.

Strażackie. Kilkakrotnie gościli także w Bydgoszczy uczniów z kowalskich szkół. Pomimo awansu dotychczasowego dowódcy brygady gen. bryg. Dariusza Łukowskiego jego następcą płk Dariusz Pluta zamierza kontynu-

ować przyjazne stosunki z rodzinnym miastem króla Kazimierza Wielkiego. Potwierdziła to jego niedawna wizyta w Kowalu, do którego przybył wraz ze swoim zastępcą i szefem sztabu.

beg

Strażak Martyna Pułanecka

„Na dźwięk syreny alarmowej wskakuję do wozu strażackiego i już kilkadziesiąt sekund później wraz z kolegami z jednostki wyjeżdżam do pożaru lub wypadku. Jestem pierwszą kobietą w OSP Kowal, która uczestniczy w akcjach. Niektórzy się zastanawiają dlaczego wybrałam Straż Pożarną, przecież jest tyle ciekawych zajęć. Otóż od dawna chciałam nosić mundur i dalej do tego dążę aby moje dalsze życie było z tym powiązane. Praca z samymi facetami to dla mnie nie problem. Koledzy mają dla mnie szacunek i umiemy ze sobą współpracować. Zawsze mogę na nich liczyć, jeśli chodzi o pomoc w czasie akcji.”

Jeśli jesteś kobietą i chcesz zasilić szeregi OSP swoją osobą, ukończyłaś 18 lat, cieszysz się dobrym zdrowiem i dysponujesz czasem wolnym - zapraszamy do OSP Kowal. Po raz pierwszy w historii Kowala, nasza jednostka pragnie stworzyć kobiecą drużynę pożarniczą.

„Bycie strażakiem to nie tylko gaszenie pożarów, to również praca dla społeczeństwa, godne reprezentowanie naszej jednostki podczas zawodów, a także podczas uroczystości religijnych i społecznych. To pomoc bliźniemu w codziennych trudnościach, to dbanie o majątek i dobro jednostki, a także dawanie dobrego przykładu innym w życiu codziennym.”

Martyna Pułanecka przed wozem bojowym

Pierwsze Przykazanie Strażaka:

Nie wyobrażaj sobie, że samo przywdzianie munduru strażackiego czyni cię już strażakiem, albowiem jeśli paradujesz w mundurze, a zaniedbujesz swoje obowiązki, jesteś jak wilk w owczej skórze.

Kontakt: kobiety-w-osp@o2.pl , telefon: 667458913

Martyna Pułanecka

Spotkanie w bibliotece

13 marca 2012 roku w naszej Miejskiej Bibliotece Publicznej przy ulicy Matejki 8 gościliśmy pisarkę Annę Onichimowską. W spotkaniu wzięła udział młodzież gimnazjalna, mieszkańcy Kowala i okolic oraz uczestnicy DKK działającego przy bibliotece. Anna Onichimowska opowiedziała na początku o swoim życiu i twórczości literackiej. W bardzo ciekawy sposób przybliżyła nam bohaterów swoich książek.

Autorka współtworzy dodatkowo z Tomem Paxalem. Ich wspólne książki są opublikowane w Finlandii po szwedzku. Sama zaś autorka przyznaje, iż nie zna obu języków, a z Tomem porozumiewa się po angielsku. Anna Onichimowska jest miłą, ciekawą, subtelną i pełną wdzięku osobą. Jej książki cieszą się popularnością wśród czytelników oraz dużym uznaniem krytyki literackiej. Jej książki znajdują się w księgozbiorze naszej biblioteki. Zapraszamy do ich wypożyczenia oraz czytania.

lb

Anna Onichimowska

Biblioteka a MAK + czyli zintegrowany elektroniczny system biblioteczny

FINAŁ KONKURSU - na zarejestrowanie 15 000 czytelnika

Tym razem udało się, bo właśnie w naszej bibliotece został zarejestrowany piętnastotysięczny czytelnik w SYSTEMIE MAK+. W związku z tym wydarzeniem 23 marca 2012 r. przedstawiciele zespołu MAK+ z Warszawy przyjechali do naszej biblioteki w celu wręczenia nagrody- iPod Shuffle 1GB. Sam wynik został ustalony przez Szefa Zespołu MAK+ na podstawie analizy wpisów w bazie danych systemu MAK+. Informacje o konkursie zostały podane do publicznej wiadomości na stronie www.makplus.pl

lb Przedstawicielka zespołu MAK wręcza okolicznościową pamiątkę

Piosenka z Kowala na Euro 2012

głosujemy na naszych!

Nasza piosenka na EURO 2012 pt. EURO TRWA EURO GRA zajęła I miejsce w pierwszym etapie konkursu na piosenkę na Euro 2012 w kategorii kompozycja własna.

Piosenka EURO TRWA, EURO GRA, do której słowa i muzykę napisała Jagoda Sobolewska z Kowala wyprzedziła utwory takich wykonawców jak: Maryla Rodowicz, Feel, Lombard, Wilki, Norbi, Poparzeni Kawą Trzy, Korda i 200 innych ...

Piosenkę w aranżacji Piotra Matuszkiewicza zaśpiewał Cezary Klimczak (laureat drogi do gwiazd) z zespołem P.M. BAND.

W trakcie trwania konkursu zmieniono regulamin i drugi jego etap nie będzie się już odbywał na otwartym forum, lecz poprzez wysyłanie SMS-ów.

Zapraszamy do głosowania. Treść SMS-a : p.03 pod numerem 72466 (2,46 zł brutto).

Piosenkę można usłyszeć na oficjalnej stronie konkursu www.piosenkanaeuro.pl, na <http://www.youtube.com/watch?v=ZZgo27dzE8o> oraz na stronie www.studiokowal.pl PS.

Przy tej okazji pragniemy poinformować, że w studiu Piotra Matuszkiewicza i Jagody Sobolewskiej znajdującym się w Kowalu przy ulicy Piłsudskiego niedawno wykonane zostało także nagranie piosenki „My Girl” w wykonaniu amerykańskich koszykarzy WTK ANWIL: Lorinzy Harringtona, Lawrence Kinnarda, Johna Allena i Corsleya Edwardsa, które w Walentynki zostało zaprezentowane m.in. w Tele-*expressie*. Teledysk można zobaczyć na:

<http://www.youtube.com/watch?v=KsKxVzRDmsg>, a zdjęcia z sesji nagraniowej z udziałem koszykarzy Anwilu można zobaczyć na www.studiokowal.pl.

SZS

Koszykarze przed pomnikiem Kazimierza Wielkiego

Jagoda Sobolewska i Lawrence Kinnard

40-lecie Pana Marysia!

Pan Maryś to nie kto inny tylko znany wszystkim fryzjer Marian Radzki, który 21 lutego br. obchodził jubileusz 40-lecia prowadzenia zakładu fryzjerskiego w Kowalu. Najstarsi mieszkańcy Kowala pamiętają, że p. Maryś to uczeń legendy kowalskiego fryzjerstwa śp. Jerzego Kosińskiego.

Pan Maryś specjalizuje się w pielęgnacji fryzur damskich, ale fryzury męskie także nie są mu obce. Jednym z jego klientów był wiceminister transportu Jan Ryszard Kurylczuk, który kilkakrotnie incognito odwiedzał Pana Marysia. W dniu jubileuszu 40-lecia pracy Pana Marysia w Kowalu, który jest najstarszym pod względem stażu rzemieślnikiem w naszym mieście niezapowiedzianą wizytę złożył Mu Burmistrz, który przekazał jubilatowi życzenia i okolicznościowy dyplom o następującej treści:

Pan
Marian Radzki

Fryzjer Senior Królewskiego Miasta Kowala

Z okazji jubileuszu 40-lecia działalności Pańskiego Zakładu Fryzjerskiego w Kowalu proszę przyjąć moje najserdeczniejsze gratulacje i podziękowania składane w szczególności w imieniu Pana wiernych i wdzięcznych klientek – Pań z Kowala i okolic, które wchodząc do Pańskiego zakładu pięknymi, wychodzą z niego jeszcze piękniejszymi. Niniejszym zaświadczam, że jest Pan rzemieślnikiem o najstarszym stażu zawodowym w naszym mieście, do rozwoju którego wniósł Pan również swoją „cegielekę”. Na dalsze lata działalności życzę Panu wielu sił i zdrowia w oczekiwaniu na jubileusz 50-lecia.

Z wyrazami szacunku
Eugeniusz Gołembiewski
Burmistrz Kowala

Burmistrz wręczył p. Marysiowi okolicznościowy dyplom

Zawodnicy Anwilu na spotkaniu z młodzieżą w Kowalu

We wtorek 7 lutego br. w auli budynku oświatowego przy ulicy Pivnej w Kowalu odbyło się niecodzienne spotkanie uczniów z zawodnikami drużyny koszykarskiej WTK Anwil Włocławek. Do Kowala przyjechali: Kamil Maciejewski, Bartłomiej Wołoszyn, Seid Hajwić, Lawrence Kinnard oraz trener – Krzysztof Szablowski wraz z kierownikiem drużyny – Hubertem Śledzińskim.

Sportowców przywitały gromkie okrzyki i brawa. Na początku spotkania uczniowie pokazali swoją prezentację o klubie z Włocławka. Następnie goście odpowiadali na przygotowane przez uczniów pytania. Na prośbę uczniów zawodnicy pozowali do zdjęć z każdą klasą.

Ferie zimowe w Puchatku

Wzorem lat wcześniejszych Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Kowalu zorganizował dla dzieci ferie zimowe, które odbywały się codziennie w dniach od 20 do 24 lutego br. w Klubie Puchatek.

Na zakończenie przyszedł czas na wyczekiwane przez wszystkich rozdawanie autografów. Uczniowie w ramach podziękowania wręczyli trenerowi kwiaty, a zawodnikom dyplomy.

PS.

Uczniowie naszej szkoły dość często wyjeżdżają na mecze rozgrywane w Hali Mistrzów. Są z Anwilem w chwilach

zwycięstw, ale i podczas porażek.

Gratulacje dla pomysłodawców i głównych organizatorów spotkania, uczniów naszego gimnazjum: Aleksandra Tretyna i Andrzeja Ciechalskiego oraz Adrianny Bronikowskiej, Kingi Majewskiej, Sylwii Szatkowskiej i Martyny Strzeleckiej.

SZS

Drużyna Anwilu i jego sympatycy

Podczas zajęć dzieci miały zapewnioną opiekę pedagogiczną, szereg zabaw i gier świetlicowych oraz mogły skorzystać z zajęć plastycznych.

Były także zabawy karnawałowe z malowaniem twarzy i przebraniem.

W ostatnim dniu ferii dzieci pojechały na wycieczkę do Torunia, gdzie w Planetarium obejrzały seans astronomiczny pn. „Cudowna podróż” i salę orbitaryjną z urządzeniami interaktywnymi.

SZS

Uczniowie Gimnazjum w Bułgarii

Publiczne Gimnazjum im. Piotra Tylickiego w Kowalu zakwalifikowało się w ramach projektu unijnego Comenius do uczestnictwa w wymianie młodzieży w latach 2011-2013. Na ten cel przyznano dofinansowanie w wysokości 20000 Euro. Naszymi partnerami w projekcie są szkoły średnie z Bułgarii, Rumunii i Turcji.

Temat projektu Traditional customs of four seasons związany jest z tradycjami i zwyczajami charakterystycznymi dla każdego z państw. Zadaniem krajów uczestniczących w projekcie jest zaprezentowanie tańców, strojów, piosenek ludowych, prac plastycznych oraz potraw, co ma na celu lepsze poznanie obcej kultury.

W dniach od 20 do 24 listopada 2011 został zorganizowany pierwszy wyjazd w ramach projektu Comenius do miejscowości Kubrat na północy Bułgarii, gdzie przybyli również nasi partnerzy z Turcji i Rumunii. W wyjeździe tym wzięło udział sześcioro uczniów Gimnazjum: Patrycja Majewska, Agnieszka Apalczyk, Żaneta Kaczmarek, Zuzanna Koślińska, Rafał Zbonikowski, Bartosz Popkowski oraz dwóch nauczycieli: Monika Rosiak i Emila Markowska.

20.11.2011 około godziny 16 wylądowaliśmy na lotnisku w Sofii, skąd udaliśmy się autobusem do miejsca przeznaczenia, czyli liczącej 7500 mieszkańców miejscowości

Kubrat. W kolejnych dniach czekało na nas wiele atrakcji, udaliśmy się m.in. do lokalnego muzeum, które było poświęcone miejscowemu pisarzowi i rewolucjonistom. Wszystkie informacje w trakcie pobytu były przedstawiane przez lokalną młodzież w języku angielskim. Zostaliśmy powitani przez panią dyrektor Tatianę Docheva chlebem, jak nakazuje bułgarski zwyczaj. Następnie wszystkie grupy przedstawiły prezentację multimedialną dotyczącą kraju, miejsca zamieszkania oraz szkoły. Udaliśmy się również do dwóch pobliskich wiosek Kamenovo i Medowene, gdzie mieliśmy okazję zobaczyć m.in. tkanie dywanów, tańce ludowe, których próbowaliśmy się nauczyć oraz skosztowaliśmy lokalnych potraw. Z kolei we wsi Pobit Kamak zwiedzaliśmy stare wiejskie domy. Specjalnie dla nas zostało przygotowane tradycyjne danie Banica, a gospodyni tej wioski przepowiadała przyszłość jednemu z ochotników z grupy tureckiej. W centrum kultury odbyła się główna uroczystość wyjazdu, czyli koncert tańców ludowych. Grupa z Polski zatańczyła kujawiaka. 24.11.2011 około godziny 23 wróciliśmy do Kowala. Wyjazd ten niewątpliwie dostarczył uczestnikom wielu ciekawych wrażeń.

Następne spotkanie uczestników projektu planowane jest w Kowalu w dniach od 06. do 09. maja 2012 roku.

em

Pamiątkowe zdjęcie z kolegami z Bułgarii, Rumunii i Turcji

Ogólnopolski sukces naszych uczniów

Szkoła Podstawowa w Kowalu liderem w realizacji programu „Myśliwi dzieciom, dzieci zwierzętom”

Szkoła Podstawowa im. Kazimierza Wielkiego w Kowalu realizuje dwa bardzo ważne dla ochrony przyrody programy ekologiczno-łowieckie: ogólnopolski „Ożywić pola” organizowany przez redakcję Łowca Polskiego w Warszawie i w ramach Programu Odbudowy Zwierzyny Drobnej na terenie województwa kujawsko-pomorskiego „Myśliwi dzieciom, dzieci zwierzętom” pod patronatem Marszałka Województwa, Piotra Całbeckiego.

Cele tych programów są zbieżne. Zakładają zdobywanie przez uczniów podstawowych informacji nt. myśliwych i łowiectwa oraz utrzymywanie stałej współpracy z nim w zakresie aktywnej ochrony zwierzyny łownej i kształtowanie środowisk ich bytowania poprzez zakładanie remiz śródpolnych. Nasilające się negatywne zmiany krajobrazu na skutek gospodarczej działalności człowieka, rozwijające się kłusownictwo, wałęsające się psy i koty, coraz większa presja drapieżników od wielu lat pogarszają sytuację zwierzyny drobnej, a więc ba-

żantów, kuropatw, dzikich królików i zajęcy. Dlatego też zakładanie remiz, czyli skupisk drzew i krzewów na polach jako schronienia, a jednocześnie źródła pokarmu dla zwierzyny drobnej to jedna z form ochrony.

Stąd też bardzo cieszy uplasowanie się naszej szkoły w 2011 r. na czwartym miejscu w Polsce spośród ponad stu szkół biorących udział w programie „Ożywić pola. Rok sarny”, (rok temu zajęliśmy w tym programie, w Roku Zająca piąte miejsce wśród laureatów, a wcześniej zdobyliśmy trzy wyróżnienia: w Roku Cietrzewia, w Roku Bobra, w Roku Kuropatwy) oraz pierwszego miejsca w programie „Myśliwi dzieciom, dzieci zwierzętom” spośród siedemdziesięciu czterech szkół województwa kujawsko-pomorskiego. Utwierdziło nas w przekonaniu, że nasza praca służy dobru przyrody, a to zobowiązuje do utrzymania formy i kontynuowania działań.

Gratulujemy uczniom i ich opiekunkę p. Jadwidze Wiśniewskiej.

jw

Odbiór nagrody za IV miejsce w Polsce miał miejsce w Płocku

Sukcesy Rafała Zbonikowskiego

Rafał Zbonikowski gimnazjalista z klasy IIIa, syn pp. Anny i Marka Zbonikowskich, odniósł największy sukces w 13 letniej historii Publicznego Gimnazjum w Kowalu. Rafał został laureatem wojewódzkiego konkursu z chemii i podwójnym finalistą: wojewódzkiego konkursu z biologii i geografii. Sukces to tym większy, że organizatorem konkursów jest Kuratorium Oświaty w Bydgoszczy. Tytuł laureata zwalnia Rafała z obowiązku pisania części matematyczno-przyrodniczej egzaminu gimnazjalnego. Z racji osiągniętych wyników Rafał w zaświadczeniu wydanym przez dyrektora Okręgowej Komisji Egzaminacyjnej w Gdańsku otrzyma maksymalną ilość punktów.

W tej chwili wszystkie szkoły ponadgimnazjalne otwierają swoje drzwi przed Rafałem.

Rafałowi i jego Rodzicom serdecznie gratulujemy. Życzymy dalszych sukcesów.

PS.

Warto w tym miejscu napisać także o innych sukcesach Rafała. Już po raz drugi znalazł się w gronie stypendystów trzeciej edycji projektu „Zdolni na start”. Stypendium otrzymują uczniowie, którzy mogą poszczycić się bardzo dobrymi wynikami w nauce i sukcesami w konkursach, olimpiadach.

szs

Rafał Zbonikowski

Na narty do Białki Tatrzańskiej

W dniach od 1 do 4 marca 2012 r. została zorganizowana wycieczka dla uczniów Zespołu Szkół CKR w Kowalu do Białki Tatrzańskiej. Podczas pobytu młodzież zapoznała się z aspektami prowadzenia działalności turystycznej „Domu Wypoczynkowego Jędrus”, w którym była zakwaterowana. Gospodarze zwrócili uwagę uczniów, iż w swej działalności głównym atutem jest serwowanie potraw według lokalnych receptur. Oczywiście doświadczyli tego spożywając przygotowane posiłki z wilczym apetytem. W pierwszym dniu pobytu uczniowie zmierzli się ze stokiem narciarskim i jazdą na nartach. Początki były trudne, ale już po trzech godzinach nauki niektórzy sami potrafili wjechać wyciągiem orczykowym na stok i z niego zjechać. W godzinach popołudniowych do ich Domu Wypoczynkowego zawitał przewodnik górski „Ujek Staszek”, który przedstawił film „Zdobycy Karpat”, gdzie grał główną rolę Marka Sieczki. Następnie zaprezentował stroje górskie, w które uczniowie mogli

Uczniowie szkoły rolniczej na stoku

się przebrać i poczuć jak prawdziwi górale. Na koniec młodzież została zapoznana z walorami krajobrazu i kultury wsi podhalańskiej przez „Ujka Staszka”.

Uczestnikom wycieczki ciężko było rozstać się z takim urokliwym miejscem, ale wszystko kiedyś się kończy i nadchodzi czas powrotu do domu. Tak więc po opuszczeniu kompleksu Terma Bania młodzież udała się na obiad, po którym to ruszyła w drogę powrotną.

Krzysztof Kordyl

STOŁY WIELKANOCNE NA KUJAWACH

Na XIV Powiatowej Wystawie Stołów Wielkanocnych Miasto Kowal reprezentowali: od lewej; Panie z KGW- K. Majewska, G. Szatkowska, H. Owsianowska, B. Matusiak, H. Kaźmierska i K. Kowalska oraz burmistrz Eugeniusz Gołembiewski Fot. M. Rybka

Szkoła Rolnicza wysoko w rankingu szkół ponadgimnazjalnych

Cokolwiek złego by mówić o różnego rodzaju rankingach uczelni, szkół, instytucji etc., to jednak mają one swoich zwolenników i brane są pod uwagę przez dużą grupę ich klientów. Najnowszy ranking szkół ponadgimnazjalnych opublikowany został na początku roku 2012 przez redakcję „Rzeczpospolitej” i „Perspektyw”. Osobno są w nim sklasyfikowane licea i technika. Miło nam poinformować, że kowalski Zespół Szkół Centrum Kształcenia Rolniczego, którego organem prowadzącym jest Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi, (zaliczony do kategorii „technika”) w województwie kujawsko-pomorskim uplasował się na wysokim 33 miejscu. Wyprzedził tym samym wiele renomowanych szkół regionu, również tych z Włocławka.

Warto podkreślić, że ranking uwzględnia szkoły, w których maturę w maju 2011 r. zdawało minimum 12 maturzystów. Dodatkowym kryterium wejścia szkoły do rankingu było osiągnięcie wyniku powyżej 0,75 średniej krajowej z egzaminu maturalnego obowiązkowego z języka polskiego i matematyki oraz minimum 50% przy-

stępownalność do egzaminów zawodowych. Ponadto brano pod uwagę następujące kryteria: sukcesy w olimpiadach 20%, matura – przedmioty obowiązkowe – 30%, matura - przedmioty dodatkowe – 15%, egzaminy zawodowe – 30% (to kryterium zastosowano po raz pierwszy) oraz opinia akademicka. – 5%. Należy się cieszyć, że kowalska placówka utwierdza swoje dobre notowania wśród szkół ponadgimnazjalnych regionu.

Dodajmy, że wysoki poziom zdawalności uczniów i słuchaczy z Kowala na egzaminach zewnętrznych (matury i egzaminach potwierdzających kwalifikacje zawodowe) dostrzegł również organ prowadzący szkołę, tj. ministerstwo rolnictwa, które nagrodiło w roku 2009 kowalską placówkę „Złotą Statuetką” za I miejsce właśnie w tej kategorii wśród wszystkich prowadzonych przez siebie szkół rolniczych. Zestawienia prowadzone w następnych latach również sytuują Zespół Szkół CKR w Kowalu w ścisłej czołówce ministerialnych szkół rolniczych w Polsce.

arc

Wycieczka śladami kazimierza wielkiego

W dniach od 24 do 26 lutego 2012 r. pracownicy Zespołu Szkół CKR w Kowalu wzięli udział w wycieczce pod nazwą „Śladami Kazimierza Wielkiego”, patrona tej placówki. Uczestniczyło w niej 17 osób, a podróżowano szkolnym busem VW Crafter. Zaplanowano bogaty program wyjazdu, zaś jego punktami najważniejszymi było zwiedzanie miejsc szczególnie związanych z postacią króla Kazimierza III Wielkiego (jak wiemy urodzonego w Kowalu w dniu 30 IV 1310 r.). Zwiedzano zatem założony przez ostatniego Piastę na polskim tronie krakowski Kazimierz (zresztą miejsce noclegów grupy z Kowala), szczególnie pozostałe tam ślady po żyjącej tu od wieków ludności żydowskiej, czyli najstarszą bożnicę, gdzie obecnie mieści się Muzeum Historyczne Krakowa. Ponadto głośne Sanktuarium św. Stanisława w klasztorze O. Paulinów na Skałce (wraz z podziemiami, gdzie złożone są prochy wybitnych Polaków, w tym S. Wyspiańskiego i Cz. Miłosza), kościoły p.w. Bożego Ciała i św. Katarzyny Aleksandryjskiej. Kiedy się jest w Krakowie nie sposób nie zajrzeć na Wzgórze Wawelskie, by obejrzeć katedrę, w której znajdują się prochy i grobowiec Kazimierza Wielkiego, a także pochodzącego z Kowala bpa krakowskiego Piotra Tylickiego. Zwiedzając podziemia, uczestnicy wycieczki dotarli także do krypty, w której jest sarkofag z prochami Lecha i Marii Kaczyńskich. Na trasie marszruty znalazły się także: kościół Mariacki, św. Andrzeja, św. Piotra i Pawła, św. Anny, Franciszkanów, Dominikanów, a także Sukiennice, Piwnica pod Baranami, Barbakan, Pomnik Grunwaldzki, droga królewska od Wawelu do Bramy Floriańskiej etc, etc. Dzięki uprzejmości kowalanki mieszkającej obecnie w Krakowie i pracującej na Uniwersytecie Jagiellońskim, dr M. Zawalskiej-Palka, wycieczkowicze

Zespół Szkół CKR im. Kazimierza Wielkiego w Kowalu

mogli poznać historię i najciekawsze obiekty tej najstarszej polskiej uczelni, założonej zresztą przez Kazimierza Wielkiego. Szczególnie ciekawe okazały się wnętrza i obiekty uniwersyteckie zgromadzone w Collegium Maius, najstarszym budynku uczelni. Warto zauważyć, że w Auli Jagiellońskiej na I piętrze znajduje się galeria obrazów przedstawiających sylwetki królów polskich, rektorów uniwersytetu oraz biskupów krakowskich, a wśród nich możemy odnaleźć portret naszego ziomka, bpa Piotra Tylickiego. W tym miejscu jeszcze raz uczestnicy wycieczki składają serdecznie podziękowania p. dr M. Zawalskiej-Palka za oprowadzenie po Krakowie i poświęcony rodakom bezinteresownie swój wolny czas.

Dodajmy, że w piątkowy wieczór uczestnicy wycieczki wybrali się również do Narodowego Starego Teatru na interesujący spektakl „Kordiana” wg J. Słowackiego (w reżyserii S.

Kaczmarka), który nasycony był licznymi aluzjami do współczesności. W ostatnim zaś dniu peregrynanci udali się do Bochni, miasta słynącego od XIII w. z wydobywanej tu soli. Historycy są zgodni, że właśnie Kazimierz Wielki przyczynił się najbardziej do rozwoju tego ośrodka miejskiego. Za jego czasów powstały: ratusz, umocnienia obronne z basztami i czterema bramami, szpital-przytułek dla górników oraz rozpoczęto budowę okazałej Bazyliki Mniejszej pod wezwaniem św. Mikołaja. Kazimierz Wielki pozyskał również nowe rynki zbytu dla bocheńskiej soli. Dużą atrakcją dla wycieczkowiczów był zjazd do kopalni i 2,5 godzinny spacer ciekawym, podziemnym szlakiem. Pod pomnikiem swojego patrona szkoły, który stoi na bocheńskim rynku, zrobili sobie wspólne zdjęcie. Następnie udali się do kolejnej miejscowości ściśle związanej z Kazimierzem Wielkim - do Niepołomic. Tam król w XIV w. wybu-

dował zamek myśliwski nad Wisłą, z którego wyruszano na polowania, a także wystawił gotycki kościół. Według średniowiecznych kronikarzy i części współczesnych autorów, królewska fundacja była, wspólnie z innymi donacjami tego okresu, związana z ekspiacją Kazimierza Wielkiego za śmierć ks. Marcina Baryczki. Zamek zaś później został przebudowany w stylu renesansowym i nazwany „drugim Wawelem”. Znajdują się przy nim „ogrody włoskie Bony”, a w środku funkcjonuje muzeum z bogatymi zbiorami myśliwskimi.

Po obejrzeniu atrakcji w królewskich Niepołomicach uczestnicy wycieczki skierowali się do Kowala, do którego pełni wrażeń dotarli w późnych godzinach wieczornych. Wycieczka na pewno uświadomiła wszystkim biorącym w niej udział, jak ogromne jest dzieło Kazimierza Wielkiego i jak wielką spuściznę po sobie On pozostawił. Tekst i fot.: Arkadiusz Ciechalski

Uczestnicy wycieczki na Rynku Głównym w Krakowie. W środku dr M. Zawalska-Palka

Młody Ekologu – trzymaj formę!

Laureaci konkursów

Pod takim hasłem 21 marca w auli szkoły podstawowej odbyło się powitanie wiosny 2012. Jak co roku była to świetna okazja do podsumowania działalności przyrodniczo-ekologicznej szkoły. Sukcesy na szczeblu krajowym i wojewódzkim cieszą, ale i zobowiązują do trzymania formy i kontynuowania działań, szczególnie tych w terenie. Wiosna zaprasza uczniów do wyjścia z sal lekcyjnych i odkrywania tajemnic przyrody oraz podejmowania działań w zakresie jej ochrony.

Od sześciu lat witamy wiosnę z bohaterami kolejnych edycji ogólnopolskiego programu „Ożywić pola”: kuropatwą, bobrem, cietrzewiem, zajęcem, sarną. W tym roku królowała na sali dzika kaczka. Była na pokonkursowej wystawie prac plastycznych, dominowała w utworach literackich wygłaszanych przez laureatów konkursu literackiego. Cała sala naśladowała ją w tańcu „Kaczuchy”, nawet dyplomy były z kaczym motywem. A wszystko dlatego, że VII edycję w/w programu ogłoszono „Rokiem kaczki”.

W „kaczy sezon” wprowadzili społeczność szkolną myśliwi z Koła Łowieckiego „Bór”, którzy w interesujący sposób przedstawili wygląd tego coraz rzadziej spotykanego ptaka, jego środowisko życia, zwyczaje i naturalnych wrogów, na apelu ekologicznym „Myśliwi dzieciom, dzieci zwierzętom” poprzedzającym okres przygotowań do konkursów o tej tematyce, których podsumowanie i rozstrzygnięcie nastąpiło pierwszego dnia wiosny w obecności gości: Eugeniusza Gołembiewskiego, burmistrza Miasta Kowal; Zbigniewa Centkowskiego, przedstawiciela Włocławskiego Okręgu Ligi Ochrony Przyrody; Antoniego Lisiewicza i Krzysztofa Pasieckiego z Koła Łowieckiego nr 159 „Bór”; Ilony Majewskiej, Kierownika Inspektoratu Edukacji i Sportu Urzędu Miasta Kowal oraz Małgorzaty Kierzkowskiej, dyrektora szkoły.

Na międzyszkolny konkurs literacki pod hasłem „Myśliwi wśród zwierząt” wpłynęły 74 prace z czterech szkół: z Baruchowa, Grabkowa, Nakonowa

i Kowala. Komisja najwyżżej oceniła i nagrodziła: w kategorii wiersz: w klasach I – III: I miejsce – Jakub Górski z SP Kowal, II miejsce – Maciej Grzegórski z SP Kowal, III miejsce – Anna Rogalska z SP Kowal, Wyróżnienia otrzymali klasy I-III: Joanna Szydłowska, Małgorzata Wnukowska, Julia Czachowska - wszyscy z SP Kowal.

W kategorii klasy IV – VI: I miejsce – Natalia Wróblewska SP Kowal, II miejsce – Karolina Grzybowska z SP Baruchowa, III miejsce – Anna Krawiecka z SP Kowal. Wyróżnienia – Karolina Frydrych z SP Kowal, Natalia Rembiałkowska z SP Grabkowo, Julia Włodarska i Tomasz Przybyszewski z SP Kowal. W konkursie na opowiadanie (kl. I-III) zwyciężyli: Gabriel Świątkiewicz i Natalia Sodomir z SP Kowal. W kategorii klasy IV- VI: I miejsce - Katarzyna Szydłowska, II miejsce - Natalia Ogłodzińska, III miejsce – Zuzanna Kuropatwińska – wszyscy z SP Kowal. Wyróżnienia: Krzysztof Naraziński i Wiktoria Bajek z SP Kowal.

W międzyszkolnym konkursie plastycznym pt. „Dzika kaczka” wzięło udział 194 uczniów z powyższych szkół i szkoły w Więslawicach. Nagrody i wyróżnienia otrzymali: w kategorii klas pierwszych: I miejsce – Marcin Kacprzyk z SP Baruchowo, II miejsce – Michał Czaplicki z SP Kowal, III miejsce – Adrian Kwiatkowski z SP Kowal. Wyróżnienie otrzymali: – Klaudia Brewerska – z SP Baruchowo. W kategorii klas drugich: I miejsce – Alicja Pawińska z SP Baruchowo, II miejsce – Oliwier Wieczorek z SP Grabkowo, III miejsce – Jakub Pietrusiński z SP Kowal. W kategorii klas trzecich: I miejsce – Weronika Sobczak z SP Kowal, II miejsce – Dominik Bielak z SP Grabkowo, III miejsce – Alicja Majewska z SP Baruchowo i Weronika Politowska z SP Więslawice, Wyróżnienie – Staś Piotrowski z SP Kowal.

W kategorii klas czwartych: I miejsce – Aleksandra Kuszner z SP Kowal, II miejsce – Martyna Milczarek z SP Baruchowo, III miejsce – Karolina Frydrych z SP Kowal. W kategorii klas piątych: I miejsce – Wiktoria Chomicz z SP Na-

konowo, II miejsce – Maciej Ciechalski z SP Kowal, III miejsce – Aleksandra Spychalska z SP Baruchowo. Wyróżnienie – Natalia Mularska z SP Kowal oraz Aleksandra Matusiak z SP Baruchowo. W kategorii klas szóstych: I miejsce – Justyna Szymańska z SP Grabkowo, II miejsce – Weronka Zając z SP Nakonowo, III miejsce – Damian Pasternak.

W szkolnym konkursie o dzikich kaczkach laureatami zostali: I miejsce – Justyna Walczak, II miejsce – Michał Sodomir oraz III miejsce – Anna Siniarska.

Wszyscy laureaci konkursów otrzymali nagrody książkowe ufundowane przez: Koło Łowieckie „Bór”, Urząd Miasta Kowal, Nadleśnictwo Włocławek, Zarząd Gostynińsko-Włocławskiego Parku Krajobrazowego.

Organizatorzy konkursów: Jadwiga Wiśniewska, Lucyna Guziejewska, Barbara Zielińska-Tomicka i Elżbieta Czaplicka serdecznie dziękują i gratulują laureatom konkursów i ich opiekunom. Pierwszego dnia wiosny ogłoszono również oficjalne przystąpienie

szkoły do udziału w programie „Trzymaj formę” współorganizowanego przez Główny Inspektorat Sanitarny oraz Polską Federację Producentów Żywności. Uczniowie otrzymali ulotki dotyczące zasad zdrowego żywienia i aktywnego stylu życia. Taki jest właśnie cel tego programu.

Zgodnie z ideą programu, wiosennym śniadaniem podjęła wszystkich uczestników uroczystości p. Ilona Majewska.

Tradycyjnie w sali gimnastycznej rozgrywały się zawody sportowe pod hasłem „Kacze potyczki”, w których uczestniczyli wszyscy uczniowie szkoły. Atrakcyjne konkurencje wzbudziły aplauz wśród wszystkich dziewcząt i chłopców. Było dużo śmiechu i zabawy podczas przeciągania liny, przenoszenia jajek, biegów przez przeszkody itp.

Dziękujemy wszystkim za życzliwość i wspieranie naszych działań na rzecz ochrony przyrody.

Jadwiga Wiśniewska

Łukasz Zakrzewski akademickim mistrzem przełajów

Miło nam poinformować, że Łukasz Zakrzewski wygrał Akademickie Mistrzostwa Województwa Łódzkiego w biegach przełajowych. W biegu na dystansie 5,1 km w świetnym stylu sięgnął po złoty medal.

Pochodzący z Kowala, a studiujący obecnie na drugim roku Politechniki Łódzkiej Łukasz Zakrzewski w przeszłości z sukcesami reprezentował barwy włocławskiej Vectry DGS. Obecnie trenuje w AZS Politechniki Łódzkiej i dla nich zdobywa kolejne medale.

W sobotę 17 marca br. na trasie, na której już w kwietniu odbędą się Akademickie Mistrzostwa Świata, Łukasz nie dał rywalom najmniejszych szans i z przewagą 18 sekund nad kolejnym zawodnikiem sięgnął po złoty medal, zdobywając tym samym tytuł Akademickiego Mistrza Województwa Łódzkiego. To kolejny sukces Łukasza. Przy tej okazji informujemy także, że w XXVII Biegu Sylwestrowym na 10 km, w którym wzięło udział 1000 uczestników Łukasz zajął bardzo dobre 8 miejsce, za co otrzymał puchar prezesa AZS Łódź oraz tytuł najlepszego studenta Politechniki Łódzkiej, zdobywając też puchar JM Rektora prof. Stanisława Bieleckiego. Gratulujemy.

szs

Łukasz Zakrzewski na mecie

Zdrowie i uroda

Trening zdrowotny - *zasady fitness*

Wiosna tuż, tuż po długich zimowych miesiącach nasz organizm chętnie zaakceptuje zmiany. Wiele osób w tym okresie pragnie zrzucić zbędne kilogramy lub przygotować organizm do letnich miesięcy.

Wydolność fizyczna organizmu

Wydolność fizyczna, jest zależna głównie od płci i wieku oraz od wytrenowania organizmu. Definiowana jest jako zdolność organizmu do wykonywania aktywności ruchowej z udziałem dużych grup mięśniowych powodując wydatek energetyczny większy, niż w spoczynku oraz warunkująca rozwój zmian w środowisku wewnętrznym organizmu. Miarą wydolności fizycznej jest czas wykonywanego wysiłku do całkowitego zmęczenia. Wskaźnik wydolności wysiłkowej oceniany jest jako zdolność pobierania tlenu przez organizm czyli zużycie tlenu.

Przemiany metaboliczne w mięśniach podczas wysiłku

Przemiany metaboliczne w mięśniach podczas wysiłku	
Krótkotrwałe wysiłki fizyczne	Przedłużony wysiłek fizyczny
Przemiany tlenowe	Próg beztlenowy Przemiany beztlenowe

Wysiłek fizyczny wzmacnia serce oraz zdolność mięśni do wykorzystania tlenu. Obniża ryzyko choroby wieńcowej oraz zapobiega rozwojowi osteoporozy.

W dbaniu o swoje zdrowie pamiętajmy, aby trening zdrowotny przyniósł najwięcej korzyści musimy znać jego zasady. Pamiętajmy, iż spadek wagi ciała powyżej 1 kilograma miesięcznie jest szkodliwy dla naszego zdrowia i wiąże się głównie z utratą tkanki mięśniowej, a nie tkanki tłuszczowej. Ćwiczenia fizyczne najlepiej jest wykonywać przed śniadaniem wiążą się to z najniższym w tym czasie poziomem glikogenu substratu energetycznego dla spalania przez nasze mięśnie. Rano jest jego najniższy poziom we krwi. Dlatego ćwicząc rano najlepiej spalamy tkankę tłuszczową.

Po dużym wysiłku fizycznym- treningu anaerobowym zwanym inaczej interwałowym spalamy nawet 3 razy więcej tkanki tłuszczowej, niż przy wysiłku umiarkowanym. Dzieje się tak dzięki efektowi „after burn” czyli przyspieszonemu spalaniu tkanki tłuszczowej po wysiłku z dużym obciążeniem

Po ćwiczeniach fizycznych najlepiej jest nic nie jeść przez 40 minut, jeśli chcemy spalić tkankę tłuszczową. Nie stosujemy jednak tej zasady u osób z cukrzycą, u których po wysiłku spada poziom glukozy i może dojść do hipoglikemii czyli niedocukrzenia. Osoby z cukrzycą po intensywnym wysiłku fizycznym zawsze powinny coś zjeść.

Kobiety nie powinny bać się standardowych ćwiczeń siłowych ponieważ posiadają niewiele testosteronu, a hormon ten głównie odpowiada za budowanie masy mięśniowej naszego ciała.

Stosując trening zdrowotny dobrze jest pamiętać o kilku jego zasadach:

1. Należy ćwiczyć systematycznie.
2. Przeznaczyć na trening indywidualny minimum 15-30 minut dziennie lub w grupie 45-60 minut.
3. Dobrze jest ćwiczyć razem w grupie, która motywuje do działania.
4. Mieć pomieszczenie do ćwiczeń lub większą salę.
5. W grupie ćwiczącej dobrze jest mieć osobę kompetentną najlepiej nauczyciela w-f, trenera, sportowca, etc.
6. Należy stosować pięć elementów treningu (rozgrzewka, wysiłek siłowy obwodowy lub dzielony, wysiłek anaerobowy, trening interwałowy, stretching).
7. Najlepiej ćwiczyć rano lub po południu i nie jeść bezpośrednio po wysiłku.

Systematyczny wysiłek fizyczny wymaga wykonywania w określonej kolejności następujących jego elementów.

1. Rozgrzewka to 5 -10 minutowe przygotowanie naszego organizmu do wysiłku. Zwykle trucht, szybki marsz, ćwiczenie na maszynie eliptycznej. Ćwiczenie przygotowuje wstępnie mięśnie do większego obciążenia, Warto rozgrzać także wszystkie stawy. Po rozgrzewce należy pamiętać, iż przechodząc do treningu siłowego pierwsze ćwiczenie wykonujemy więcej razy (20-25) za to z mniejszym obciążeniem siłowym.

2. Trening siłowy- ćwiczenia te rozwijają tkankę mięśniową i ujędrniają ciało. Trening siłowy wyzwala większą ilość hormonów, w tym hormonu młodości, który hamuje oznaki starzenia się organizmu. Hormon ten również redukuje ilość tkanki tłuszczowej w organizmie. Dobranie obciążenia treningu siłowego, zawsze jest indywidualne i zależy od możliwości organizmu. Osoby, które wcześniej nie cwi-

czyły lub nie uprawiały sportu muszą rozpocząć ćwiczenia w domu lub pod okiem trenera, stopniowo zwiększając swoje możliwości. Najlepiej jest rozpocząć ćwiczyć co drugi dzień, aby mięśnie nieprzyzwyczajone do pracy mogły się zregenerować. Zwykle rozpoczynamy zestaw ćwiczeń seryjnych 15-20 powtórzeń.

3.Trening aerobowy- trwający ponad 30 minut zwany jest również TRENING KARDIO, zalecany przez kardiologów 5 razy w tygodniu, aby przyzwyczaić serce do zwiększonego zapotrzebowania na tlen oraz wytworzenia krążenia

obocznego w sercu. Trening pomaga spalić tkankę tłuszczową. Zasadą treningu jest osiągnięcie odpowiednich dla pacjenta wskaźników wartości tętna i ciśnienia tętniczego.

4.Stretching- to zestaw ćwiczeń rozciągających, które zapobiegają tworzeniu kwasu mlekowego w mięśniach tzw. zakwasów. Zestawy ćwiczeń powtarzamy 2-3 razy. Ćwiczenia rozciągające nie powinny boleć, ból jest sygnałem dla organizmu zbyt dużego obciążenia i możliwości uszkodzenia mięśni oraz ich naderwania. Po wystąpieniu bólu ćwiczenie należy przerwać na okres 30 sekund, wrócić do pozycji wyjściowej.

Przykładowy plan treningowy na pierwsze 4 tygodnie, trening najlepiej wykonywaćco drugi dzień, max 30 minut.

Elementy treningu	Czas w minutach
1. Rozgrzewka	5-10
2. Trening siłowy obwodowy	10
3. Terning aerobowy	na początek 10
4. Stretching	5

- Trening siłowy obwodowy (ćwiczenia na wszystkie partie mięśni, po dwie serie każda 15-20 powtórzeń)

- Terning aerobowy (bieżnia, rower, marsz w parku, systematyczne zwiększanie o 5 minut, aby dojść do 30 –max 60 minut)

Najcenniejszą zasadą fitnessu - wysiłku zdrowotnego jest jego systematyczność.

W rozwijaniu kultury fizycznej bardzo cenne są zajęcia treningowe, skupiające poszczególne grupy wiekowe i angażujące osoby z profesjonalnym przygotowaniem do jego prowadzenia.

Lokalne inicjatywy oraz zaangażowanie instytucji (sponsoring) i osób mogą przyczynić się do zwiększenia zdrowia populacji poprzez szerzenie zdrowego modelu życia. W wielu krajach tworzenie ścieżek zdrowia, klubów sportowych dla rodzin, centrum fitness, jest elementem proz-

drowotnych działań władz inwestujących w zdrowie swoich obywateli.

W Europie w zdrowym stylu życia i stosowaniu regularnego fitnessu przodują społeczeństwa takich krajów jak Norwegia, Szwecja i Szwajcaria gdzie długość i jakość życia obywateli jest najdłuższa.

Osoby dbające o swoje zdrowie powinny brać pod uwagę zarezerwowanie w budżecie rodzinnym finansów na zdrowy wysiłek np. basen, siłownię lub fitness podobnie jak planowanie wydatków na jedzenie, ubiór, prąd, czy ogrzewanie.

Najważniejsze jest jednak rozpoczęcie działań w swoim najbliższym otoczeniu, zwłaszcza przełamanie barier niechęci, niewygody oraz zrozumienia potrzeby stosowania regularnego, zdrowego wysiłku fizycznego.

Dr med. Małgorzata Monika Palka cdn.

Kulturalne plany na tegoroczny sezon letni

Sezon letni planujemy rozpocząć Jarmarkiem Kazimierzowskim, którego termin został przeniesiony na dzień 1 maja, z tej racji, że dzień wcześniej przypadają urodziny króla Kazimierza. W trakcie imprezy, która rozpocznie się ok. godziny 15-tej planowany jest przemarsz spod szkoły przy ulicy Piwnej pod królewski pomnik, a następnie w okolice dworca, gdzie już po raz trzeci odbędzie się artystyczna i handlowa część jarmarku. Oprócz występu orkiestry i dzieci z naszych szkół przewidziane są liczne konkursy. Atrakcją jarmarku ma być przedstawienie teatralne zespołu Trójkąt z Zielonej Góry adresowane dla dzieci w każdym wieku. Z myślą o starszych zaproszony został góralski kabaret Truteń. Imprezę zakończy potańcówka w parku im. Leona Stankiewicza z zespołem KAMIDA.

Poczynionych też zostało także szereg przygotowań do najważniejszej imprezy plenerowej jaką jest od kilku lat Piknik Strażacki. Odbędzie się tradycyjnie 15 sierpnia. Wszystko wskazuje na to, że jego gwiazdą będzie znany zespół T.Love. Dzięki wsparciu naszego Honorowego Obywatela Jana Nowickiego, który przyjaźni się z liderem zespołu Muńkiem Staszczykiem, mamy szansę uzyskać cenę niższą o 40 % od obowiązującej przy tego typu imprezach z udziałem tego bardzo znanego zespołu. Już dziś wiadomo także, że odbędą się pokazy strażackie z udziałem żołnierzy zaprzyjaźnionej z nami od obchodów 700-lecia urodzin Kazimierza Wielkiego 1 Pomorskiej Brygady Logistycznej z Bydgoszczy.

beg

Paweł Lewandowski – pasjonat kolarstwa górskiego

Przedstawiamy rozmowę ze znanym na krajowym podwórku kolarstwa górskiego mieszkańcem naszego miasta, nauczycielem Zespołu Szkół Centrum Kształcenia Rolniczego im. Kazimierza Wielkiego w Kowalu, Pawłem Lewandowskim.

Arkadiusz Ciechalski (A.C.): Kiedy rozpoczęła się Twoja przygoda z kolarstwem?

Paweł Lewandowski (P.L.): Bardzo dawno temu, w roku 1969 – jestem już dinozaurem rowerowym. Przez wiele młodzieńczych lat uprawiałem kolarstwo szosowe. To były lata, kiedy idolami młodych chłopaków byli tacy znakomici zawodnicy, jak: Królak, Szozda, Szurkowski.

A.C.: Obecnie jesteś kolarzem górskim...

P.L.: Tak, 15 lat temu przesiadłem się na rower górski. Byłem jednym z pionierów tego sportu na Kujawach.

A.C.: Jakie były powody tej zamiany?

P.L.: Jazda na rowerze górskim to kontakt z naturą, świeże powietrze, cisza. Okolice Kowala, zwłaszcza Gostyńsko-Włocławski Park Krajobrazowy, to wręcz wymarzone miejsce na treningi lub wycieczki rowerowe.

A.C.: Wiem, że startujesz w największych krajowych wyścigach MTB.

P.L.: Tak, najczęściej startuję w cyklu „Mazovia MTB Marathon”, największej tego typu imprezie w kraju, organizowanej przez jednego z najlepszych kolarzy w historii Polski – Cezarego

Zamanę.

A.C.: Czy możesz pochwalić się jakimiś sukcesami?

P.L.: W ubiegłym sezonie zająłem 4 miejsce w „generalce” na 295 sklasyfikowanych w kategorii wiekowej M5, a 33 na ponad 6000 sklasyfikowanych w kategorii Open. Moja drużyna, Włocławskie Stowarzyszenie Kolarstwa Górskiego Terbud Team z Włocławka, zajęła 9 miejsce na 227 sklasyfikowanych zespołów.

A.C.: Jakie masz plany na najbliższą przyszłość?

P.L.: Otrzymałem zaproszenie do udziału w najtrudniejszym na terenie całej Europy maratonie MTB Salzkammergut Trophy w Alpach austriackich na królewskim dystansie (ok. 210 km) o ekstremalnie trudnych warunkach, z sumą przewyższającą 8000 m (limit czasu przejazdu - 16 godzin). W tym roku zawiesiłem starty, ale mam nadzieję, że będę mógł wyruszyć na trasy wyścigów górskich w roku przyszłym.

A.C.: Dziękuję za rozmowę.

Rozmawiał: Arkadiusz
Ciechalski

P. Lewandowski na podium podczas wręczania pucharów na MotoArenie w Toruniu

Pamięć Tym, którzy odeszli

W okresie od 19 grudnia 2011 r. do 22 marca 2012 r. odeszli od nas do Wieczności śp. Mieszkańcy Kowala.

Żegnamy: śp. Tomasza Sarzyńskiego – lat 30,
śp. Jadwigę Włodarską – lat 79, śp. Jana Kaniewskiego – lat 77,
śp. Ryszarda Sokoła – lat 57, śp. Mariannę Bojakowską – lat 89, śp.

Lidię Prorok – lat 55, śp. Teresę Terpińską – lat 76,
śp. Halinę Ambrożewicz – lat 65,
śp. Krystynę Olejnik – lat 89
i śp. Hieronima Wylandowskiego – lat 75.

Rodzinom i Przyjaciółom śp. Zmarłych składamy szczerze kondolencje.

XII Halowe Mistrzostwa Kowala - mamy Zwycięzców

Zwycięstwo w XII już Mistrzostwach zdobyła drużyna „Zs Agro Senior”, wicemistrzem została drużyna „Błoki”, 3 miejsce – „Oldboy's Kowal”, 4 miejsce – „Bandoza”, 5 miejsce – „ZS Agro Młodzicy”, a 6 miejsce – „Puchatek”. Przyznano nagrody indywidualne: królem strzelców został - Adam Niklewicz, najlepszym bramkarzem wybrano - Pawła Florczaka, najlepszym zawodnikiem został - Rafał Jankowski, a za najlepszego oldboya uznano - Tomasza Malinowskiego.

Organizatorzy turnieju serdecznie dziękują sponsorom oraz wszystkim, którzy pomagali w organizacji XII Halowych Mistrzostw tj. Wojciechowi Rybarczykowi, Pawłowi Lewandowskiemu, Magdalenie Tomaszewskiej, Danielowi Przybyszewskiemu.

Ponadto podziękowania dla sędziów; Romana Czerwińskiego i Józefa Janiszewskiego oraz dla prowadzącego stronę internetową Puchatka za publikację wyników rozgrywek.

SZS

Zawodnicy i organizatorzy turnieju

MGKS Lumac-Kujawiak Kowal przed rundą wiosenną

Po rundzie jesiennej V ligi Kujawiak-Kowal zajmuje 7 miejsce, mając na koncie 25 pkt.

Poinformujemy, że zespół opuścił tylko Adrian Ogłodziński, który został wypożyczony do GKS Baruchowo. Ponadto, jak informowaliśmy w poprzednim numerze Informatora do klubu dołączyli: Paweł Behleke (Start Radziejów) oraz Adam Szczepańczyk (Lider Włocławek). Ponadto jak informuje Zarząd II trenerem Kujawiaka został Mariusz Kołodziejski.

Informujemy również, że wzorem ubiegłego sezonu Zarząd Kujawiaka Kowal zawiadamia o możliwości wsparcia klubu poprzez wykupienie karnetu sponsorskiego na rundę wiosenną za kwotę 100 zł, bądź wyższą.

Poniżej terminarz spotkań seniorów Lumac-Kujawiak Kowal na rundę wiosenną.

- 24 marca – mecz wyjazdowy – Dąb Barcin – godz. 15.00,
- 1 kwietnia – stadion miejski w Kowalu – Mień Lipno, godz. 15.00,
- 7 kwietnia – mecz wyjazdowy - MGKS Lubraniec – godz. 13.00,
- 15 kwietnia - stadion miejski w Kowalu – Sadownik Waganiec, godz. 15.00,
- 21 kwietnia – mecz wyjazdowy – Pałuczanka Żnin – godz. 16.00,
- 28 kwietnia – stadion miejski w Kowalu – Gopłania Inowrocław, godz. 15.00,
- 2 maja - mecz wyjazdowy – Kujawianka Izbica Kuj. godz. 16.00,
- 6 maja - stadion miejski w Kowalu – Kujawy Markowice, godz. 16.00,
- 12 maja – mecz wyjazdowy – Kujawianka Strzelno, godz. 17.00.
- 16 maja - stadion miejski w Kowalu – Piast Złotniki Kuj., godz. 17.00,

- 19 maja – mecz wyjazdowy – Lider Włocławek, godz.17.00,
- 27 maja - stadion miejski w Kowalu – Zjednoczeni Piotrków Kuj. godz. 16.00,
- 2 czerwca – mecz wyjazdowy – Zdrój Ciechocinek, godz. 17.00,
- 7 czerwca - stadion miejski w Kowalu – Brzysko-Rol Brzyskorzstewko, godz. 17.00.

SZS

Sprawozdanie z działalności MGKS Lumac Kujawiak-Kowal za rok 2011 odbyło się 11 stycznia br. w świetlicy byłego dworca autobusowego w Kowalu.

informator
kowałski

-Czasopismo Samorządu Miasta Kowala. Pismo redagowane przez pracowników Urzędu Miasta w Kowalu.
Redaktor prowadzący: Szymon Struciński, współpraca: Jadwiga Janicka, Arkadiusz Ciechalski oraz Paweł Lewandowski.
Korekta: pracownicy UM. Kontakt: Urząd Miasta Kowal, ul. Piwna 24, 87-820 Kowal, tel. 54 284 12 55.
www.kowal.eu; e-mail: kowal@kowal.eu
Redakcja zastrzega sobie prawo zmiany nadsyłanych tekstów. Nakład: 1000 egz.
Druk: LUMAC Sp. z o. o. ul. Dobiegniewska 6, 87-820 Kowal, www.lumac.pl